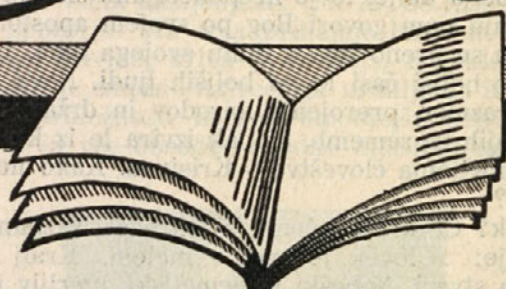

SVETJE

Letnik LIV.
Ljubljana

1937 - IV.
April

P. KRIZOSTOM:

Mi gremo v pomlad

Povsod veselje kipi.
Sonce dviga mlado kri.
Dnevi prerojenja so prišli!

Le imejte zimo!
Pomlad je naša —
polna hrepenenja,
polna svežega življenja
in iskre moči.

Mi nismo taki kot vi,
ki bulite v črno noč
in stiskate krog čela
prostosti ozki obroč.

Mi verujemo v vstajenje.
Za vas je vse le smrtno življenje.
Za vas je višek sreče tiranska oblast.
Za vas je naslada in strast
smisel življenja in njega vir.

Nas pa uči nebeški Pastir,
da niso zakladi zemlje to,
kar govori očesu blesteče zlato.
Beseda bratstvo in svoboda
je puhla fraza brez moči.
Klic k brezboštvi je strašna zabloda,
ki tira človeka v brezupne dni.

Naš Pastir pa je vstal —
ž njim bomo vstali tudi mi.
Prerojeni bomo iz grobov prišli
in v Kristusu večno vladali.

Prenovljenje

Današnji svet si želi prenovljenja. Vse prenoviti, vse izboljšati in preobraziti od temelja dalje, to je hrepeneči klic človeštva. Toda o edino pravem prenovljenju nam govori Bog po svojem apostolu (Ef 4, 23.), ko zahteva od nas, da se prenovimo v duhu svojega uma. In po pravici! Saj vemo, da prihajajo boljši časi le od boljših ljudi. Novo življenje, ozdravljenje družabnih razmer, prerojenje narodov in držav, vse to ne prihaja od površnih zunanjih izprememb, ampak izvira le iz krščanskega prenovljenja duš, iz prenovljenja človeštva v Kristusu. Kako naj to izpeljemo in dovršimo na sebi?

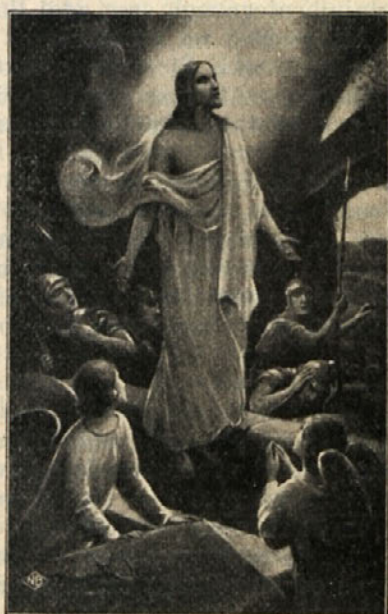
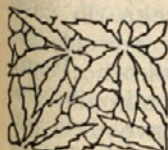
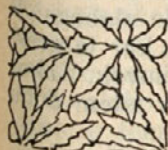
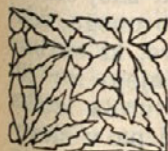
Kaj je človek? Cerkvni učenik sv. Gregor Nazijanski odgovarja na stavljeno vprašanje: »Človek je svet v malem. Kralj je zemeljskih in podložen nebeških stvari. Nebeški in zemeljski, umrljiv in neumrljiv stoji sredi visokosti in nizkosti, združujoč v sebi vse stvari.« Človek je že zaradi telesnih prednosti gospodar sveta; toda koliko bolj vzvišen je nad vsemi stvarmi po svoji duši, ki poživlja telo in ga vlada. Kdo bo v nekaj stvarkih popisal moč človekovega duha, ki se nam kaže v neizmernem bogastvu znanosti, umetnosti in dela, s katerim obogatuje človeški duh dan za dnevom vesoljni svet! Poglejmo samo, kako se duša razodeva v čutečem srcu, pa bomo spoznali, kaj je to srce, kaj mu manjka, kje je treba zastaviti, da ga bomo prerodili.

Človeško srce je svet poln dobrote, nežnosti, miline, usmiljenja, pokorščine, skrbnosti, blagoslova in ljubezni. Ne le za lastno osebnost, ne samo za prijatelje in dobrotnike, ampak tudi za tujce, da celo za sovražnike ima sočutje, dober nasvet, tolažbo, pomoč in ljubezen. Eno samo verno srce je tako obsežno, da objame v ljubezni starše in otroke, brate in sestre, cele družine in stanove, narode, vse človeštvo in Njega, ki ga ne obseže ne nebo in ne zemlja.

Kako različne in mnogoštevilne so krščanske kreposti! In vendar koreninijo vse in klijejo, uspevajo in rde bogate sadove v malem človeškem srcu. Koliko ponižnosti, potrpežljivosti, hvaležnosti, pa tudi odločnosti, vztrajnosti in stanovitne ljubezni do Boga in do bližnjega je zmogla ena sama duša! Spomnimo se na one plemenite ljudi, ki jih je ta ljubezen nagnila, da so se odrekli najpotrebnejšim in pomagali siromakom, da so s svojim bližnjim delili košček kruha, ki so ga imeli, in obleko, s katero so bili oblečeni, da so zapustili ogromna bogastva ter se posvetili postrežbi bolnikov; spomnimo se onih, ki so šli prostovoljno v sužnost, da so rešili sužnje. — Kako velika je ljubezen človeškega, predvsem krščanskega sera. Omejiti je ne morejo ne gore in ne obširno morje, še celo smrt ne, sega preko mej zemlje v življenje onkraj groba, sega do ubogih duš v vicah, sega do neba, do prestola božjega.

Prezreti pa ne smemo resnice, da vlada, kakor povsod v človeku, tudi v svetišču njegovega srca razdor. Vse, kar je na svetu velikega, dobrega in plemenitega, najdemo v človeku; toda v njegovem srcu korenini tudi vse in se iz njega lahko razvije vse, kar je na svetu nizkega, slabega in zaničevanja vrednega. Če gledamo knjigo človeštva in po njej listamo, vidimo, da so v njej zaznamovana čudovita dela dobrote in usmiljenja, kreposti in duševnih vrlin, a zaznamovana so tudi grozna dela hudobije in propalosti, in sicer ne samo v posameznih slučajih, temveč v nepregledni vrsti dejanj, ki tvorijo zgodovino posameznih dob v življenju narodov. V knjigi človeštva zasledimo kreposti tako velike in iz-

redne, da bi skoraj ne vzeli za zlo poganom, ako obožujejo svoje junake, ker se jim zde ti ljudje tako blizu božanstva. V tej knjigi pa naletimo tudi na dejanja, tako nizka in podla, tako nečloveška in protinaravna, da se po pravici vprašamo, ali jih je dovršil človek, ali pa razdivjana in razbrzdana zver. — Bog zapoveduje: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem« (Mt 22, 38.); isti Bog pa na drugi strani sv. pisma opozarja: »Iz srca prihajajo hudobne misli, uboji, prešuštva, nečistovanje, tatvine, kriva pričevanja, bogokletstva« (Mt 15, 19 nasl.). Človeško srce je zmožno največjega usmiljenja in najbolj groznega sovraštva, otroške hvaležnosti in najsramotnejše nehvaležnosti, zmožno je najvišje ljubezni in vse obsodbe vredne neusmiljenosti, najnežnejšega

Kristus je vstal!

prijateljstva in najhujše zahrbtnosti, zmožno je najlepših čednosti, pa tudi najbolj strašnih pregreh. Eno in isto srce je lahko studenec, ki iz njega vre nebeško veselje in blagoslov na druge, postane pa tudi lahko prokletstvo za sebe in za druge.

Poglejmo v preteklost! Neron in Konstantin Veliki sta bila oba rimska cesarja. In vendar, kako različne sledove sta zapustila v zgodovini katoliške cerkve. Sledovi Neron so kri in krvoločnost, sledovi Konstantina: naklonjenost do cerkve in njena obramba. Neronovo srce je koprnelo po krvi kristjanov, niso mu zadostovali potoki te krvi. Konstantinovo srce je dvignilo v svoji hvaležnosti križ odrešenja do časti zmagoslavnega znamenja sveta. — Poglejmo v zgodovini dva druga moža: Voltaire-ja in sina sv. Frančiška Asiškega sv. Frančiška Solana. Kako različna značaja! Brezbožno srce enega in Bogu darovano srce drugega! Ljubezni žareče srce sv. Frančiška Solana, apostola sv. vere, je prineslo poganskim narodom luč evangelija, s sv. krstom je prerodil tisoče in tisoče v otroke božje, v brate in sestre Kristusa Gospoda. Voltaire, apostol nevere, je s svojimi brezbožnimi spisi v neštetih dušah zrušil vero in jim strl časno in večno.

srečo. → Spomnimo se na apostola Janeza in Judeža — oba sta bila apóstola. In vendar, kakšno nasprotje med življenjem enega in drugega. Ljubezen do Odrešenika vodi Janeza pod križ, ki se je dvigal na gori Kalvariji s svojo božjo žrtvijo proti nebu; lakomnost Judeža izda Odrešenika za trideset srebrnikov in požene nezvestega apostola v strašni samomor. Uganka vseh ugank! Tisočletja je človeško srce v hrepenenju pričakovalo Misija; ko je težko pričakovani prišel na svet, ga je pribila zlobnost in hudobija srca na križ in ga še dan za dnem križa s svojo zlobo.

»Ali mar studenec iz istega vrela iztaka sladko in grenko vodo?« tako vprašuje apostol Jakob (3, 11.). Poglej v človeško srce: v njem izvira prepogostokrat le oboje, v njem živi naklonjenost in nenaklonjenost, ljubezen in sovraštvo do Boga in ljudi. Ali ni človek mnogokrat zdaj Janez, zdaj Judež, ali ne napolnjuje njegovega srca zdaj ljubezen do enega, zdaj sovraštvo do drugega? Ali ne žive na svetu očetje in matere, ki skrbno vzgajajo svoje otroke, a tudi taki, ki svoje otroke pohujšujejo ter jih mečejo v greh in siromaštvo? »Ali mar studenec iz istega vrela iztaka sladko in grenko vodo?« V kraljestvu prirode sicer ne, pač pa v človekovem srcu.

Mislím, da mi ni treba še posebej dokazovati resnice, da moramo, ako hočemo preroditi sami sebe, najprej prenoviti svoje lastno srce. V njem moramo gojiti, kar je dobrega, v njem zatirati, kar je slabega. V njem moramo dvigati, kar je plemenitega, v njem uničevati, kar je grešnega. Kakor hitro se bo srce preobrazilo, bo preobražen ves človek. Kakor hitro bo v duhu Kristusovem obnovljeno srce, bo obnovljen v istem duhu tudi ves človek.

* * *

Človeška duša se razodeva v prosti volji. Kako vzvišena je ta duša zaradi daru proste volje; zakaj svobodna volja dviga človeka do časti vladarja nad stvarstvom vidnega sveta. — Ozri se na zemljo z vsem, kar je na njej! Glej sonce, luno, nebrojno število zvezd! Vse je pokorno Bogu, vse vrši njegovo voljo, ki se razodeva v železnih prirodnih zakonih. Poglej nešteto množico živali od slabotnega črvička, ki si s težavo dela pot v mehki zemlji, do kralja puščave, mogočnega leva! Vsa ta živa in čuteča bitja slepo slede prirojenim nagnjenjem, ki jih je Bog položil v njihovo bistvo. Samo človek je prost, samo človek se odloča, samo on je gospodar vseh svojih нравnih dejanj, samo on voli, kar hoče, dobro ali slabo. Brez proste volje ne bi mogli govoriti ne o kreposti in ne o grehu, ne o postavah in oblasteh in vesti, zaradi tega tudi ne o plačilu in kazni. Prav zaradi prednosti, ki nam jo daje prosta volja, moremo s sv. Pavlom priznati: »Sam Duh pričuje z našim duhom, da smo božji otroci« (Rim 8, 16).

Kolika moč je zapopadena in izražena v besedi: prosta volja! Ni je sile na zemlji, ki bi mogla premagati in ukloniti prosto voljo. Nobeno nagnjenje, nobena skušnjava in nevarnost, ne duh časa in njegovo zapeljevanje nas ne more prisiliti, da delamo hudo, ako sami nočemo. Vsem slabostim življenja in nevarnostim časa se lahko ustavimo, samo če hočemo. Če si po svoji naravi nagle jeze, kakor je bil sv. Frančišek Saleški, postaneš lahko krotak kakor jagnje. Če si krivičen, kakor je bil Cahej, postaneš lahko pravičen kot on. Če bi padel tako globoko, kakor je padla Marija Magdalena, postaneš s pomočjo milosti božje lahko velik spokornik kot ona. Ko bi živel na zemlji v pravem peklu, pa bi se resno odločil za Boga in krepost, boš dosegel ta cilj z močno voljo, ki jo podpira Bog.

Tako pojmuje prosto voljo krščanska vera, tako nam jo razodeva vsakdanja izkušnja. Preko vsega tega pa gre današnji svet svojo lastno

pot in se ne meni za Boga. Bog je samo neka misel, tako nam kliče človek sedanjosti, in ne resnično bitje, duša je samo vsota pojavov in ne nekaj v človeku resnično pričujočega kot zavedna nositeljica, ki je odgovorna za vsa človeška dejanja, za vse človekovo življenje. Ker pa Boga ni in ne duše, zato ni človek za svoja dela odgovoren drugemu kakor samemu sebi, ker je sam zadnje merilo vseh stvari. Človek je neodvisen in samostojen gospodar svojega življenja.

Je li vse to resnično, in ali smemo na podlagi takih načel pričakovati prerojenja, naroda in narodov? Ali res izvira vse нравno delovanje iz človekove osebnosti, ki ga v vsakem položaju in v vseh razmerah nagiblje, da vedno in povsod dela le dobro? Ali je ta misel in trditev sploh mogoča pri naslednjih vprašanjih: Kaj je v človeku močnejše: nagnjenje ali dolžnost? Kaj je v človeku večje: nagnjenje k dobremu ali nagnjenje k slabemu? Kaj vpliva na človeka, ko se mora odločiti, bolj: lastna korist ali nesebična odpoved? Kdo ne čuti slednji dan sam na sebi, kako spremlja človeka skozi vse življenje kot dolga senca vsakdanja slabost, omahljivost in nestavitnost? In v teh razmerah in na podlagi teh po vsakdanji izkušnji utemeljenih dejstev, naj iz človeka samega izvira najvišja нравna dolžnost, da vedno in povsod dela dobro in se varuje greha? Nemogoče; zakaj lastna korist in strasti navadno močnejše delujejo kot katerikoli čut dolžnosti. Zato pa dolžnosti, ki jih moramo vršiti, ne izvirajo od nas samih, ampak od Njega, ki je človeka ustvaril. Ni ga namreč naroda na zemlji, ki bi imel tako zmedene pojme, da bi imenoval dobro slabo in slabo dobro. Dobro je in ostane dobro, slabo je in ostane slabo, o tem so prepričana vsa ljudstva. Človek se lahko zmoti v vsakdanjem življenju, posebno še, če ga slepi strast, toda pred sodnim stolom svoje vesti, pred velikim sodnim stolom človeške нравnosti ne bo nikdar to, kar je slabo, postalo dobro in to, kar je dobro slabo.

Ako je življenje pogostokrat tako težko, bridko in grenko, ako stoji človek mogokrat pred resno zahtevo dolžnosti in pred žgočim ognjem strasti, bo čisto gotovo podlegel viharju strasti, ako bo zadnjo besedo izrekel človek sam, ki ne pozna ne Boga in ne vesti. Samo tam, kjer je človek samega sebe in vse svoje življenje prepoil z resnico, ki nas jo uči katekizem o namenu človeka na zemlji, rekoč: »Na zemlji sem, da Boga spoznam, ga ljubim, mu služim in se tako izveličam,« samo tam, kjer človek prizna svojo odvisnost od Boga in se ukloni svetim zahtevam vesti, samo tam se pričinja in dovršuje prerojenje srca in volje.

Človek in narod bosta le tedaj nastopila pot nove sreče, novega blagostanja in boljše bodočnosti, ako bodo na začetku te poti stale napisane besede »Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ne imenuj tujih bogov poleg mene, ne delaj si raznih podob, da bi jih molil«. Samo tam je nov polet, pravi napredek, prava нравnost, kjer se človek in ljudstvo zopet vrne nazaj k vzvišeni misli in resnici, ki jo je Bog izrazil v besedah: »Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti!« Bog in človek, Bog in narod si morata podati roko: Bog v svojem svetem in nedotakljivim gospostvu kot Stvarnik, in človek v priznanju svoje odvisnosti kot stvar. Le na tej podlagi si bomo obnavljali svoje duše in jih prenavljali v Kristusovem duhu.

Ko se je Jezus pripravil, da zapusti zemljo, je dal svojim učencem poslati Tolažnika, Svetega Duha: ta Sveti Duh je taisti, ki nam je dan v zakramentih Nove zaveze. Bistvena ljubezen Očeta in Sina, on nam pomaga v slabosti; zakaj ne vemo, kako nam je prositi, pa Duh prosi za nas in neizrekljivo milimi prošnjami. Lamennais.

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

3. Nevesta Kristusova

Zrtev je bila dopolnjena. Marjetica je bila »izgubila svojo dušo«, njena duša je bila zdaj rešena, za naprej je imela živeti v ljubezni.

Zatajevanje samega sebe in združenje z Bogom sta prav za prav le dve strani ljubezni. Tako se mnogi ljudje ne dvignejo k ljubezni do Boga, ker nimajo poguma, same sebe zatajevati.

Ljubezen je po svojem bistvu v tem, da gre človek iz samega sebe in vstopit v druge. Ljubiti se pravi pozabiti na samega sebe, da človek živi v drugem in zanj; ljubiti se pravi zapustiti lastno življenje, lastne zadeve, misli in želje in vse to zameniti za življenje, zadeve, za vse mišljenje in prizadevanje ljubljenega bitja; ljubiti se pravi v ljubljenem bitju izginiti, biti eno z njim, in naša edina sreča je, ljubljenemu bitju videti srečno.

Ljubitelj pozabi nase, odreče se samemu sebi, da bi mislil le na svojo ljubljenko, zanjo je pripravljen na vse žrtve; tisti, ki je bil bojazljiv in sebičen, je po ljubezni postal močan in nesebičen do junaškega poguma.

Tako je tudi z ljubeznijo do Boga, zakaj ljubezen je le ena. Predmet se izpremeni, toda srce je vedno enako.

Vsakemu napredku v zatajevanju samega sebe odgovarja potemtakem napredek v ljubezni, iz vsake prostovoljne žrtve poteka nov vzlet pobožnosti, in že majhno mrtvičenje nas približa mističnemu življenju, v katerem je duša eno z ljubljenecem.

Marjetica se je mogla prosto in lahko dvigniti k ljubezni, nič ni oviralo njenega očiščenega srcá, da se ne bi združilo z Bogom, in združenje se je izvršilo v neizrekljivem veselju in blaženosti, ki jo je stotero poplačala za njene žrtve.

»O kako čudovito se je zasukalo moje življenje!« mi je pisala nedavno pred vojsko. »Biti nevesta Kristusova... njegova nežno ljubljená nevesta! Njega vedno imeti okoli sebe in v svojem srcu! Kakšna blaženost! Kakšna sreča!

Kako razvaja dušo, ki se mu podari, kako ljubezniv ženin je Zveličar! Čutim, da gleda náme poln nežnosti... in jaz ginem od blaženosti pod tem pogledom. V svojem srcu zaslišim njegov glas... če sem utrujena, me uspava rahlo kakor otroka, in če me teži bridkost, stori, da se moja glava spočije na njegovem Srcu... Kako bi mogel človek pri tem še občutiti žalost ali utrujenost?! Oh, tako sem srečna! Včasih imam solze v očeh in ljudje menijo, da sem žalostna in da mi kaj manjka, toda jaz se jokam od sreče... Kaj sem storila, da me ima moj Odrešenik za vredno biti njegova dekla, da me je izvolil ter mi podarja svoje Srce?! Quid retribuam?!

Moli záme, da se skazem vredno tako velike ljubezni, da bom mogla tudi jaz kaj storiti zanj ter mu pokazati, da ga ljubim. Rada bi dala svoje življenje zanj.

Drugikrat mi je poslala list z nekaj vrsticami visoke pesmi:

»Moj prijatelj mi je kakor šopek mire, ki počiva na mojem srcu. Vodi me v vinsko klet ter me opaja z vinom ljubezni.

Njegova levica podpira mojo glavo in njegova desnica me objema. Moj ljubljenec je moj in jaz sem njegova.

Okrepčajte me s cveticami... zakaj omagujem od ljubezni.«

Spodaj je bila zapisala:

»Življenje nevestino.« Bilo je njeno življenje.

Spet drugikrat mi je pisala: »Delam, kar si mi nasvetoval. Ko grem iz cerkve, nesem Zveličarja s seboj in prejemam sveto obhajilo tako rekoč ves dan. In to je moje poglavitno opravilo. Ljudje sicer mislijo, da sem zelo zaposlena s šolo in z ustanovo, menijo, da je to vse moje življenje. To bi bilo žalostno! Vse to je le na površju in me pušča popolnoma ravnodušno. Moje pravo življenje je v tem, da ljubim Zveličarja, in to življenje je lepo in vzvišeno! Nič me ne more odvrniti od tega ali me ločiti od mojega Gospoda.«

Najsvetejši oltarni Zakrament je bil opora njene ljubezni do Zveličarja. Pred tabernakelnom ga je bila nekoč našla v samoti serênski¹, in poslej je živela pod evharističnim Soncem, čigar žarki so jo bili takrat okrepčali.

»Sveta Mati božja,« je zapisala, »daj mi prav živo vero in prav veliko ljubezen, da bo sveto obhajilo, katero prejmem jutri, središče mojega dnevnega opravila in da bo sveta Evharistija središče mojega življenja.«

... Svoje srce pustim pri tvojem božjem Zakramentu, o Jezus; kakor večna svetilka naj se použiva iz ljubezni pred tvojim tabernakelnom.« (Zjutraj, ko grem iz cerkve.)

Ali se je čuditi, da so se ji pri takšni ljubezni, tudi največje žrtve zdele lahke?! Kje drugje je zajemala nadnaravno moč, ki jo je pokazala v odpovedi, kakor v ljubezni do Zveličarja?! Kako bi mogla brez le-te dopolniti svojo daritev?! Junaški pogum svetnikov in svetnic potrebuje zadosti mističnega življenja. Človeka marsikaterikrat prevzame groza, ko čuje o njihovih spokornih vajah in trpljenju, svetim se je pa to zdelo sladko, ker so ljubili; njih bolečina je izginila v ljubezni.

»Kakor spreten stavbenik tem bolj podpre tramove, čim večja so bremena, ki jih imajo nositi, tako pomnoži tudi Gospod daritvenim dušam dokaze svoje milosti v tej meri, kolikor več terja od njih.

Bog ve, da je nagib našega življenja ljubezen, zato se obrača na srce. Pridobi si ga z neizrekljivimi dokazi svoje milosti. Če je potem srce osvojeno, morejo priti preizkušnje, ljubezen jih premaga. Ljubezen se poveča z naporom in povede dušo k temu, da popolnoma izroči svoje moči, svoje bitje in življenje. To je najvišja žrtev, najvišja ljubezen. Tako rasteta skup ljubezen in trpljenje.²

Marjetkina ljubezen je morala prestati svoje preizkušnje, toda niso je mogle omajati, le še utrdile so jo. Notranja žalost, ki jo je v takih časih občutila, jo je potrdila v odtrganosti, kakor jo je bila sreča potrdila v sproščenosti. V koprenju, da bi spet našla srečo, je podvojila svoje žrtve ter je šla naprej po poti, kjer jo je bila prvič odkrila.

Škoda je le, da se je Marjetica tako malo razodevala svojim prijateljem in da ne vemo kaj več o njenem bogatem notranjem življenju. Bila je v tem — v svojo lastno bridkost — plašna in nedostopna, in zelo razvita sramežljivost njene duše ji je onemogočila, da bi govorila o teh rečeh. Iz nekakega nehotenega odpora, da bi pač ničesar o tem ne izdala, se je na zunaj kazala veselo in brezskrbno. To je motilo mnoge. Nekdo, ki je z njo veliko občeval, je rekel:

¹ Izvirnik ima: Seraing. Prip. prev.

² P. L. Capelle S. J., Duše — žrtve. (Prip. pis.)

»Dolgo časa sem imel Marjetico za precej površno mladenko, šele polagoma sem odkril, kakšno globokost in kakšno močno voljo in koliko skrivnega trpljenja je zakrivalo njeno malobrižno vedenje.«

Človek je uganil to življenje iz njene navdušene požrtvovalnosti in iz neporušne ravnodušnosti, s katero je sprejemala vse preizkušnje.

»Najbolj trajen vtis, ki mi ga je zapustila, je ‚mir v Bogu‘, je dejal prečastiti gospod Lemmens, kateri jo je natanko poznal.

Toda nihče ni prodril v svetišče njene duše.

Pač imamo njeno beležnico, toda tudi le-ta nudi le malo vpogleda. Kakor je videti, se je zmerom trudila, da bi zakrila svojo ljubezen, in zapiski imajo pogosto obliko ponižne molitve, v kateri prosi tega, kar je že imela.

»O moja duša,« beremo v zapiskih, »pripravi se, da boš zaslišala glas svojega Gospoda. Njegov glas je lahno šepetanje, katero začuje človek v tihoti in čistosti gorskih vrhov. Odrtnaj se torej od zemlje, vojskuj se zoper naravo, izogibaj se praznega nemira čutov in mamila ter slepila ošabnosti, in potem se dvigni prosta in čista k Bogu, združi se z Njim v ljubezni in ostani vedno pri Njem!

Naj se tvoje srce omehča pri pogledu na trpljenje Kristusovo, poslušaj njegovo tožbo, odpri se ljubezni!

Pomisli, da te tvoj Gospod ljubi in da hrepeni po tvoji ljubezni. Opusti vsako drugo skrb in pečaj se samo z Njim, ostani pristržno združena z Njim. O pomisli, da je Jezus v tem trenutku tukaj in da se sklanja nad teboj in poslušaj utripanje tvojega srca, če pač bije tudi zanj... Jezus te ljubi in te išče. Čas je, da se mu prepustiš. Izroči se mu veselo, zaupno govori z Njim, poslušaj ga, ljubi ga. To edino je potrebno.

O Jezus, blagoslovi svojo malo učenko, okrepčaj njeno dušo s svojo lučjo, vžgi, prosim Te, v njenem srcu veliko ljubezen do Tebe, ki jo bo sežigala in puživala, tukaj v pregnanstvu in tamkaj v veselju srečnega raja.

... Najslajša Mati, vse svoje zaupanje stavim na Tebe. Ti veš, da sem tvoja last in posest, Ti držiš mojo ubogo dušo v svojih blagoslovljenih rokah; položi jo v svoje milostivo srce in v Srce mojega Zveličarja.«

Kakor tujka je Marjetica hodila po svetu, zmerom je želela odtegniti se zunanjemu delovanju in živeti svoje notranje, svoje pravo življenje. Pogosto je bil ta nagon tako močan, da se mu nič več ni mogla ustavljati. Tedaj je pohitela v kakšno samotno cerkev, kjer je mogla svoji duši pustiti prosto pot. Zadaž za prižnico skrita je ostala tukaj dolgo časa, nepremično, obraz si je pokrila z rokami, zatopljena v pristržno molitev. Če jo je kdo nagovoril, je pogledala kakor od vsega sveta zapuščena in bile so videti solze v njenih očeh.

Zvečer po delu je opravila duhovno branje, nato je molila. Tedaj je ljubezen uveljavila svoje pravice. Ni se mogla ločiti od Jezusa ter je včasih vso noč prečela v molitvi, kljub veliki telesni utrujenosti. Ko se je ulegla, se je že veselila združenja z Jezusom naslednje jutro. Ob petih je bila v cerkvi, da bi se pripravila na sveto mašo ob šestih, med katero je prejela sveto obhajilo. Po zahvali je šla iz cerkve, vsa zatopljena v svoje premišljevanje, zajtrkovala je raztreseno v petih minutah, če ni na jed docela pozabila (ponovno ji je morala mati zajtrk, ki se ga ni bila dotaknila, ponesti za njo v šolo), potem je počasi odšla ter spotoma mislila na Zveličarja v srcu in vedno znova obnavljala svoje obhajilo.

Marsikaterikrat je rekla Ivani: »Danes ne grem z doma, moram moliti, ne pridi torej.«

Ob takih dneh je prepustila Zveličarju skrb za svoje »prijatelje«, sama se je pa pečala s tem, kar je edino potrebno.

Spoznala je, da je združenje z Bogom najvažnejše in da so njena opravila in dela, naj bi bila še tako uspešna in koristna, v božjih očeh le podrejenega pomena. Zato je spet mislila na samostan, da bi združenje, ki se ji je še prav pomanjkljivo zdelo, postalo bolj pristrčno. Tam bi se vendar enkrat mogla neovirano posvetiti svoji ljubezni, svojemu resničnemu življenju! Dopolnila je žrtev, ki sem jo bil jaz terjal od nje, ali ni prišel zdaj čas za bogomiselnost življenje?! Predstavila se je v samostanu karmeličank in brez dvojbe bi se bila odločila, da bi tam vstopila. Toda takrat so ravno sestre križarke razposlale poziv, da bi dobile nove moči, ker je bilo več misijonskih sester izgubilo svoje življenje, ko se je ladja potopila. Tedaj je premagala Marjetkina požrtvovalnost in oglasila se je pri sestrah križarkah. Njen vstop je bil določen za mesec avgust 1916.

Medtem se je posvetila dolžnosti svojega časa ter je skušala biti »pri delu bogomiselnost« in delo spremeniti v nepretrgano molitev. Ivano je bila navadila na to, da je molila, kadar sta bili na potu ali medtem ko je ona sama govorila z ljudmi. Njene lastne besede in opravila je niso mogle storiti raztresene, ker je vse delala pod pogledom Zveličarjev in ker je vsak njen korak, vsak njen popravek potekel iz ljubezni do Zveličarja, ni mislila nanj splošno ter nejasno, marveč neposredno in določno.

Zgoraj sem govoril o »krivoverstvu pri apostolstvu«. Sveti Frančišek Saleški rabi podoben krepak izraz, ki je dopolnek le-tega in ki označuje nasprotno duhovno stanje. On govori o »ekstazi« pri delu, o nadnaravnem življenju, »katero obstoji v tem, da ne živimo nič več v sebi, ampak izven sebe in nad seboj... in ki je nepretrgano zamaknjenje in nepretrgano odmaknjenje med opravilom in delovanjem.«³

DR. P. HILARIN FELDER O. CAP. — ATOM:

Franciščanska dobrodelnost

V resnici se je imelo to kmalu preizkusiti. Ko je Frančišek nekega dne jezdil po ravnici pred mestom Assisijem, je stopil pred njega neki gobavec. Pri tem nepričakovanem srečanju ga je obšla nemala groza. Toda spomnil se je na to, da mora najprej premagati samega sebe, da bo postal Kristusov vitez. Takoj je skočil s konja in tekel k ubožcu, da bi ga poljubil. Gobavec je iztegnil svojo roko, kakor da bi hotel sprejeti kak dar, Frančišek mu je s poljubom izročil denar. Nato je takoj zopet zajahal sedlo in ko se je ozrl okrog in okrog, ni več videl gobavca, čeprav je bila planjava na vse strani odprta. Začudenje in veselje je napolnilo njegovo srce. Gospodu je zapel hvalo in sklenil je, storiti še kaj takega. Jezdil je domov, se založil z večjo vsoto denarja ter se s tem podal v neko zavetišče. Tam je zbral vse bolnike, dal vsakemu miloščino ter mu poljubil roko. Ko pa je kraj zopet zapustil, se mu je v resnici, to kar se mu je prej grenko zdelo, spremenilo v sladkost. On sam to spričuje v svoji oporoki: »Ko sem bil še v grehah, se mi je zoprno zdelo videti gobave; toda Gospod me je med nje pripeljal in bil sem usmiljen z njimi. In ko sem šel proč od njih, se mi je to, kar se mi je prej grenko zdelo, spremenilo v sladkost za dušo in telo.«

³ Ekstáza iz starogrškega j.: Ekstasis = začudenje, zanos, zamaknjenje. — Prip. prev.

⁴ O ljubezni božji 7. knjiga, 7. pogl. (Prip. pis.)

Od tedaj naprej je pogosto obiskoval zavetišča gobavcev, bogato obdaroval njihove prebivalce in jim s prisrčnim sočutjem poljuboval roke in usta, ker je v vsakem izmed njih gledal božjega Zveličarja. Posebno pa je postal prijatelj in domačin z gobavci, ko je svet končnoveljavno zapustil. Popolnoma se je posvetil njihovi službi ter jim iz ljubezni do Kristusa skazoval sleherno uslugo. Umival jim je noge, obvezoval njihove tvore, odstranjeval gnilobo iz njihovih ran, osuševal gnoj; dá, ljubkoval je njihove gnoječe se rane z občudovanja vredno pobožnostjo.

Njegovi prvi bratje so se kosali z njim v tej junaški ljubezni. Stanovali so spočetka ponajveč v zavetiščih ali pri teh ter ponižno in pobožno skazovali bolnikom najnižje usluge. Redovni ustanovitelj je želel, da bi se vsi njegovi sinovi začasno posvetili temu delu. Celo plemičem in razvajenim posvetnjakom, ki so se javili za vstop, je dal pomisliti, da bodo morali stanovati v zavetiščih gobavcev in streči gobavcem. V svojem prvem vodilu je tudi predpisal, naj bratje, v očitni potrebi gobavcev, prosijo miloščino zanje.

Naj je bil kak hiravec še tako grd, nepotrpežljiv in nehvaležen, Frančišek je zapovedal, naj mu strežejo s toliko večjo ljubeznijo in pozornostjo. In če so bratje včasih zaradi nadčloveške naloge postali malosrčni, jih je znova spodbodla nepremagljiva gorečnost svetnika. Le enkrat je mislil tudi on, da je nekega hiravca razžalil. Brat Jakob, ki so mu dejali „preprosti“, je bil nekega gobavca, ki mu ga je bil Frančišek izročil v oskrbo, iz zavetišča pri Rivo Torto, prinesel s seboj k Porcijunkuli. Frančišek ga je pokaral, češ da to ni dovoljeno z ozirom na druge ljudi. Komaj pa je napravil to opazko, mu je bilo žal, da je gobavca osramotil. Za pokoro si je naložil, da je s »krščanskim bratom« — tako je on imenoval gobavce — iz iste skledice jedel. Sédel je torej z njim k mizi, dal postaviti skupen lonček ter je z bolnikom iz njega jedel. Ta je bil pa čez in čez pokrit z ranami in strašen za pogled. Posebno so bili njegovi prsti zaradi bolezni čisto skrivljeni, krvavi in gnojni, tako da sta kri in gnoj tekla v jedilno posodo, kolikorkrat je iz nje vzel grizljaj. Ostali omizniki so obnemeli zaradi tolike ljubezni, ponižnosti in premagovanja samega sebe. Še danes zveni iz pripovedi notranje razburjenje poročevalca, ki je bil sam očividec dogodka.

Polagoma je skrb za hiravce stopila v ozadje, kolikor bolj so bratje morali opravljati apostolsko delo in kolikor splošneje so prebivali v lastnih hišah. Vendar je brate še sedaj vleklo k bolnikom. Razzardo di Rocca Pazza, fevdalni gospod iz Umbrije, ki so ga pridige sv. Frančiška spreobrnile, je leta 1218 mašniku Bonu podaril prostrano zemljišče, da bi na njem sezidal veliko zavetišče obenem s cerkvijo. Njeno vodstvo je bilo izročeno manjšim bratom, ker so ti na bolnike, kakor tudi na strežniško osebje najblagodejnejše vplivali. Na podoben način so še marsikje bratje ostali v zvezi z zavetišči gobavcev. Le slučajno zvemo od brata Jordana iz Giana, da je bil leta 1223 v Speier-ju gvardijan v bolnišnici gobavcev in da je prav tam provincijal Albert iz Pize imel kapitelj. Leto na to je bil Jordan z nekaterimi tovariši poslan v Erfurt v Turingiji zaradi neke nove ustanovitve, kjer so stanovali v hiši bolniškega duhovnika gobavcev, dokler ni bil zanje postavljen lasten samostan. Isto leto so prišli prvi frančiškani v Anglijo in so deloma v bolnišnicah iskali začasno bivališče, tako v Canterbury-u in v Northampton-u. Podobno je bilo še marsikje v zadnjih letih življenja redovnega ustanovitelja. Frančišek sam je želel pred svojo smrtjo, ko zaradi lastne bolezni ni mogel več pridigati, znova se vrniti h gobavcem ter jim izkazovati najnižje usluge.

Primerno tej srčni želji ustanovitelja so njegovi učenci tudi vnaprej ostali zvesti prijatelji bolnikov. Duhovna in telesna dela usmiljenja, katera so v bolnišnicah in zasebnih hišah skozi sedem stoletij izvrševali, so neštevila. Na tisoče frančiškanov in frančiškank je umrlo v službi gobavcev in na kužnih bolnikih. Posebno je tretji red, ki ga ni oviralo apostolsko delovanje in klavzura, izvrševal velikansko socialno delo v blagor trpečega človeštva. Že najstarejše vodilo tretjerednikov, ki gotovo povečini izvira še od Frančiška samega, ima predpise o strežbi bolnikov. Dva velika svetnika III. reda: kralj Ludovik IX. francoski in kraljevska hči Elizabeta ogrska, sta s svojim zgledom vsem kazala pot.

Sv. Ludovik IX. ni samo iz lastnih sredstev zidal številnih bolnišnic, ampak je gobavcem tudi noge umival, jih sušil in poljuboval. Šel je tako daleč, da je lastno kosilo z njimi delil in da je ostanke jedi, ki so se jih s svojimi gnusnimi rokami dotaknili in vrgli proč, poln spoštovanja do Zveličarja, užival.

Dobra sv. Elizabeta se je v Marburgu zaprla v bolnišnico, ki jo je sama sezidala, da bi večer svojega življenja edino bolnikom posvetila. Dan in noč je čistila in preobvezovala njihove rane, delila jim je zdravila, jih tolažila in vodila k Bogu. Ni se ustrašila tudi najbolj zoprnih postrežb. Njeni ljubljenci pa so bili gobavci, za katere se je žrtvovala z neprekosljivo velikodušnostjo in z neizrekljivim veseljem. Posebno se je zavzela za neko gobavo deklico, katera je bila po bolezni tako strašno skažena, da se ji nihče v bolnišnici ni upal približati ali jo tudi le pogledati. Elizabeta jo je prinesla v lastno sobo, posodila ji je posteljo, umivala njene tvore, pred njo klečala, da ji je sezula čevlje in porezala nohte, prebila mnogo ur poleg nje in jo skušala razvedriti s tem, da se je z njo igrala in ji z materinsko nežnostjo prigovarjala. »O kako smo srečne,« je klicala svojim tovarišicam, »kako srečne smo, da moremo v gobavcih svojega Gospoda Zveličarja umivati in oblačiti.« Frančiškanskemu provincijalu p. Gerardu pa je nekega dne dejala: »Ah, oče moj, najprisrčnejša želja mojega srca je vedno ta, da bi me smatrali in ravnali z menoj, kakor s čisto navadno gobavko. Želela bi, da bi zame, kakor za te uboge ljudi, postavili kočico iz slame in sena, in bi pred njenimi vrati napeli platno v opozorilo mimoidočih, obenem s puščico, da bi mogli vanjo metati miloščino.

Temu vzvišenemu zgledu so sledile vse one številne kongregacije, ki so prejele frančiškansko tretjeredniško vodilo, kakor tudi milijoni pobožnih duš, ki isto vodilo sredi med šumom sveta spolnjujejo.

P. ROMAN:

Kako so našli pot v cerkev

V Konnersreuthu

Vojna in vse njene težke posledice so me docela pripravile ob vero. Resno sem poizkušal postati zopet veren človek, toda noben poizkus ni uspel. Tako se je naključilo, da sem prišel v stik z dr. Seipelom, ki je postal kasneje avstrijski vodilni državnik, in ta mi je nasvetoval, naj se obrnem na berlinskega kaplana Fahsela, da mi bo prav on še najlažje svetoval in stal ob strani v tej notranji krizi.

Nekega dne, ko sva govorila o vseh mogočih vprašanjih, ki so me tako mučila, je gospod kaplan omenil tudi dogodke iz Konnersreutha, kjer je Terezija Neumann vedno znova doživljala Jezusovo trpljenje in so bili tudi na njej vidni vsi znaki tega trpljenja. Jaz sem se tedaj začel protiviti,

da bi to verjel, zakaj zdelo se mi je, da je vsa stvar preveč »narejena«, da bi mogla biti resnična. Toda na nasvet gospoda kaplana, sem se odločil, da grem sam v Konnersreuth in da obiščem Terezijo Neumann. Več različnih gospodov mi je omogočilo dostop do nje, zakaj tedaj so bile izdane že zelo stroge določbe glede obiska pri njej.

Prišel je tisti petek, ki bo ostal zame celo življenje nepozabljen. Z župnikom Naberjem in kaplanom Fahselom smo stali ob postelji Terezije Neumann. Nizka kmečka sobica, na postelji leži trpinka v obraz bleda kakor platno in kakor njeno perilo. Oči ima zaprte in široka sled krvi teče raz čelo po obrazu. Na oglavni ruti je videti osmero madežev krvi od trnjeve krone. Na levi strani prsi zopet velik krvav madež od srčne rane, na rokah znamenja žeblicev. Roke ima stegnjene, prsti in obraz nepopisno igrajo, in tega ne bi zmogla nobena še tako dovršena igralka, da bi mogla izraziti tako dovršeno in pretresujoče: bolečino, muko, poveličanje, brezmejno radost in zopet nepopisno bol. Vse to gre preko tega obraza kakor oblaki na nebu, roke sežejo do glave in skušajo izdreti trnjeve bodice. In kri zopet curkja preko čela do oči — to je bil grozen pogled. Terezija zre trpljenje Jezusovo v 35 zaporednih slikah do vseh potankosti.

Terezija Neumann je vedela, da bom prišel, ker je dala za to izrecno dovoljenje, vedela pa ni kdaj pridem in da sem pravkar prispel. Oči so bile zaprte in zalite s krvjo. Kljub temu je pokazala, ko se je za hip dvignila, na mene in dejala: »Tu stoji nekdo, ki še ni Odrešenikov, toda dobro voljo ima, in jaz mu bom pomagala. Vzela bom nase zadostilno trpljenje in potem bo že šlo.«

Ta izjava me je nepopisno pretresla. Nič več nisem vzdržal v tej tihi sobi, kjer se je odigravala na tem ubogem telesu tragedija trpljenja Jezusovega. Odšel sem iz sobe, toda ob dvanajstih sem se zopet vrnil in zopet gledal v ta obraz in bil priča zadnjih postaj pasijona. Ko je bilo trpljenje Jezusovo končano, je Terezijo prevzela za kakih dvajset minut globoka nezavest. Ko se prebudi jo župnik Naber vpraša, kaj je videla. In nato ona popisuje križanje Gospodovo. Kaplan Fahsel pristopi k njeni postelji in ji da roko in kljub temu da ima oči vse zalite s krvjo, takoj ve, da je to roka duhovnika. Pred časom je dobil dostop do nje neki človek, ki se je izdajal za duhovnika in bil tudi duhovniško oblečen in imel tudi vsa priporočila, pa ga je Terezija takoj prepoznala in ga označila kot sleparja.

Župnik Naber me je nato vprašal, če morda hočem s Terezijo v tem stanju kaj govoriti o svojih zasebnih stvareh. Toda Terezija je kar sama odgovorila mesto mene: »Saj te ima Zveličar rad.« Odvrnil sem ji, z vprašanjem: »Kaj naj započnem, da pridem do žive vere?« Terezija nato: »Ne delaj si skrbi, za tebe sem sprejela trpljenje nase. Glej pa, da boš ljubil Zveličarja.«

Tisto dopoldne se ji je pod srčno rano odprla nova...

Mislím, da vsak razume moje razburjenje, ko sem tisti dan odšel domov.

V soboto sem srečal Terezijo, ko je bila ravno pri župniku. Še včeraj strahotna slika trpljenja, danes sveža prikupna zdrava kmečka dekle, ki se ji prav nič ne pozna, da je že sedem let brez vsake hrane. Po preteku dveh ur je med razgovorom trikrat odšla v bližnjo cerkev, da je nadzorovala okrasitev velikega oltarja s cveticami, ker je bil napovedan ljudski misijon. Drugače je ne morem opisati kakor da izgleda kot velik dorastel otrok s čudovito lepimi sinjimi očmi, ki so živahne in duhovite. Toda z njo ni moč veliko govoriti o drugih stvareh, zakaj vedno znova pride na eno samo misel nazaj: Odrešenik... Ko sem jo vprašal če veliko moli, je smehljaje se odgovorila: »Veste, veliko molitvenikov mi pošiljajo,

tudi rada listam v njih, toda mar naj Bogu iz tega naprej berem, saj vendar ve, kaj je tam natiskano. Rajši mu pravim, Odrešenik, kako Te ljubim! Ali pa: »O ljubi Bog nate povsem zaupam« — ni treba dosti več moliti.«

Od prvega trenutka ko sem jo videl, sem bil docela prepričan da ne laže. V vsem mojem življenju še nisem našel človeka, kateremu bi bila resnica tako jasno napisana na čelu kot Tereziji Neumann. Njena resnicoljubnost je bila že v otroških letih tako izrazita, da ni marala poslušati pravljic, češ da so neresnične zgodbe.

Kar se dogaja v Konnersreuthu, se ne da naravnim potem razložiti, to so nadnaravne stvari. Terezijo Neumann sem obiskal še trikrat vedno z dovoljenjem škofijskega ordinarijata in sem jo videl v različnem stanju. Med odmori, ko doživlja posamezne postaje Jezusovega trpljenja je v stanju popolne odsotnosti. Ob drugi priliki, v stanju zamaknjenja, ne odgovarja na vprašanja kot Terezija Neumann, temveč v imenu nekoga drugega; neki tuj glas govori iz nje večkrat v obliki zapovedi in povelja.

Na podlagi teh doživetij, sem bil pripravljen, da stopim v katoliško cerkev in da se pustim v Konnersreuthu krstiti. Na priprošnjo dr. Seipela mi je prošt dr. Wildenauer poslal potrebne knjige za študij katoliške vere v Pariz. Preden sem se vrnil na Dunaj, sem pisal prošto Wildenauer-ju, naj pri izpitu ne bo preveč strog češ, da toliko kolikor je znal komornik Jutrove dežele katerega je sv. Filip med potjo krstil, že znam. Ko sem prispel v Konnersreuth, sem našel Terezijo ravno sredi njenega trpljenja. Ko jo je župnik vprašal v nekem odmoru, kaj je videla, je povedal odlomek iz dejanja apostolov, kako je sv. Filip krstil komornika z veliko več podrobnostmi, kakor so v svetem pismu omenjene. Naslednji dan zjutraj ob 5. uri sem bil v župni cerkvi krščen, Terezija Neumann je bila moja krstna botra. Po krstu je sledila sv. maša, klečal sem poleg nje in tisti trenutek ko je duhovnik izrekel besede posvečenja nad hostijo je prešla v neko stanje nadzemskega miru. Ni mogoče popisati, kako jo vso prevzame, kako bi rada kar poletela nasproti bližajoči se hostiji.

Le pod vtisom tega kar sem v Konnersreuthu videl in doživel ne kar sem bral ali samo slišal od drugih, sem našel pot do Cerkve in do vere. Vem, da nisem edini. Tristo do petsto pisem, ki prihaja vsak dan v Konnersreuth, je živa priča tega dejstva. Ta kraj milosti je tisočim vero potrdil ali pa jih k veri pripeljal. Zame je Konnersreuth dokaz, da Bog z nami nekaj novega namerava, da je prišel čas, da nas opozori: nad vsemi skrbmi nekaj novega je še nekaj večjega, pomembnejšega, je nadnarava, je življenje duše, je večnost.

Dr. Beno K.

Posvečuj Gospodov dan

Človeško življenje je nepregledna vrsta truda, dela skrbi, težav in vzdihov. Toda kaj? Ali je trud in delo, ali so skrbi in težave, ali je pot na našem čelu, zdihovanje trpečih src, solze, ki se vlivajo iz oči, ali je vse to iz začetka bilo, ali je to od Boga dani prvi namen človeka na zemlji? Božje razodetje nam pravi, da v začetku ni bilo tako. Trpljenje je sad greha. Na prvotni mir, za katerega je bil človek ustvarjen, nosimo v sebi samo spomin, po tem miru hrepenimo in zaradi tega ne moremo našim rajnkim nič boljšega želeti kakor: »Gospod jim daj večni mir!« Verujemo, da nam bo ta mir dan v drugem življenju, v večnosti. In predpodoba večnega miru je nedelja. Ko ob nedeljah počivamo od težkih del, ko potihne šum in vrvenje delavnika, je vprav ta nedeljski mir predpodoba nebes, kjer bo

Bog iz oči ljudi obrisal sleherno solzo, kjer ne bo ne lakote, ne žeje, kjer sonce ne bo več peklo, ne kaka vročina, kjer ne bo več smrti, ne žalovanja, ne bolečine, ker bo vse prejšnje minilo. Zaradi tega posvečujmo nedeljo! Tako zahteva ne samo Bog, ampak tudi naša pamet. Prastara zapoved posvečevanja Gospodovega dneva, ki je bila našim očetom in pradedom tako sveta, je v sedanjem posvetnem času premnogim ljudem samo nekaka zunanost še. Po vsej pravici se sv. Cerkev v božjem imenu pritožuje nad onečaščenjem nedelj in praznikov, ki se vedno v vsakem narodu in v vsaki družini in v življenju vsakega človeka tako bridko maščuje. Duhovi našega stoletja so zašli s prave poti; ker so izgubili vero in verski čut, prestopljajo tudi to zapoved, ki sloni na veri in verskem prepričanju. Prav bo, ako se kot otroci velikega sv. Frančiška nekoliko zamislimo v pomen nedelje za naše življenje, da bomo Gospodov dan ljubili in spoštovali.

* * *

Najprej in najbolj močno čutimo potrebe telesa. Že otrok, ki je komaj zagledal luč sveta, steguje ročice po predmetih, ki so vzbudili njegovo pozornost in jih nese k ustom. To hrepenenje se ne zmanjša, ko narašča število let človekovega življenja, ampak postane zavedno. Toda človek noče samo uživati, da si ohrani življenje in potolaži glad, z uživanjem hoče združiti tudi prijeten okus. Oblači se, toda ne samo zato, da bi se obvaroval mraza in žgočih sončnih žarkov, ampak pazi tudi na dostojnost in udobnost, prikupljivost in lepoto obleke. Pridobiva si premoženje, toda ne samo tistega, kar trenutno nujno potrebuje, ampak misli in razmišlja, kako bi prišel na najlažji način in v najkrajšem času do največjih dobičkov, ki bi mu odvzeli dober del skrbi za prihodnost. Dokler to stremljenje ne prekorači od Boga postavljenih mej, dokler ne zauživamo jedi predvsem ali izključno samo zaradi čutne naslade, dokler ljudje v obleki ne iščejo ničermurnosti, oholosti, zapeljevanja in zapravljalivosti, dokler se modra varčnost ne prevrže v skopost in lakomnost, je to stremljenje hvalevredno, pospešuje notranji napredek človeške duše in stoji ter je v skladu z božjo voljo. Mnogotere pa so nevarnosti, ki so združene s temi vsakdanjimi telesnimi potrebami in človeka lahko tako obvladajo, da pozabi na namen, za katerega je bil od Boga ustvarjen in se tega namena ne spominja. Zato je potreben dan, ki se v kratkih presledkih vrača, da odvrne te nevarnosti in ohrani človeka na potu, ki vodi navzgor proti večnemu cilju.

Nedelja, dan praznovanja, je vsem potrebna. Človek ni stroj. Toda kakor se stroj v neprestanem obratu izrabi, tako se izrabljajo v delu in naporu sile človeškega telesa. Zato potrebuje človek miru in počitka, da si zbere moči za novo delo in nove napore. Poleg telesnega počitka naj bi nedeljo vsled božje naredbe priznali vsi kot Gospodov dan, ga posvečevali in s tem gojili ter vzbujali v sebi in drugih zavest, da smo otroci istega Očeta, ki hitimo proti skupnemu cilju večne blaženosti.

Človek je navezan na grudo zemlje, Na njej živi in prebiva že sto- in tisočletja. Osvojil si jo je s svojim trudom, postala mu je zvesta družica, ljubljena domovina in dobrotna delivka potrebne hrane. Kadar se mu delo na zemlji posreči, pripisuje uspeh kaj rad svojemu trudu, svojim možnostim in svoji prebrisanosti; ako se mu ponesreči, nevoljno godrnja ali celo preklinja prirodno silo, ki mu je uničila njegovo delo. Na Boga pa navadno pozabi, na Boga, ki nam deli srečo in blagoslov, ki obrača nesrečo nam v prid, ako si hočemo vzeti iz nesreče nauk za življenje ter se izročiti v varstvo božje. Sredi zemeljskega vsakdanjega vrvenja nam je tedaj potreben dan — nedelja, — ki razliva božje žarke v življenje, da se spomnimo svojega Stvarnika, da spoznamo studence, iz katerih se izteka

vsak blagoslov, da se pa tudi zavedamo, kako sodeluje z nami vred vsa priroda, ako jo po božji volji rabimo, da dosežemo zadnji cilj svojega življenja, ki nam ga je Bog postavil in zveličamo svojo dušo.

S tem se združuje še tretji in najbolj važen razlog, zakaj moramo posvečevati Gospodov dan. Kar delamo na zemlji za telo brez ozira na večnost, je seme zasejano v brazde minljivih dni, čigar sadovi so nam pogostokrat neznosno breme in ob večeru življenja brez vrednosti; zakaj vse, kar je v zemljo brez višjih ozirov zasejano, je last zemlje. Ta izkušnja je splošna. Kljub temu pa mikajo zemeljske dobrine večino ljudi, da zahrepeni po njih čutna narava, da visi in se vrže človek na zemljo z vso dušo,

Sv. Frančišek med bratei in sesticami.

z vsem svojim srcem. S tem pa izgubi zavest svojega dostojanstva, potreb duše ne pozna, hrepenenje srca ostane nenasičeno, duša postane sužnja telesa.

Zoper ta propad nam je dano mogočno sredstvo na razpolago. Kot svetlo sonce sveti v to nemirno in nevarno vrvenje Gospodov dan, ki vzbuja in poživlja v človeku svete misli in plemenita čutila. Kakor privlačuje sonce vse, kar živi na zemlji, k sebi, da se napije njegovih blagodejnih žarkov in srka vase novo življenje, tako nas prevzame nedelja s svojim božjim mirom in s svojo božjo službo, oznanjuje nam, da nismo ustvarjeni za zemljo, da sega naš cilj in namen v višji svet nam kaže pot, ki nas vodi v večno blaženost. Poglejmo, kako?

* * *

Začetek Gospodovega dneva se nam naznani na mogočen način. Angelski glasovi, srebrno čisti in polni veličastva udarjajo na naše uho kot glasniki nedelje, praznika — Gospodovega dneva. Sicer slišimo te glasove že ob delavnikih in jih razumemo oznanjujejo nam, da je dal Gospod, ki nas je v spanju obdaroval z novimi močmi, zopet nov dan na razpolago ter ga obdal s svetlobo vzhajajočega sonca; pozivlja nas, da se pristrčno zahvalimo večni Dobroti, da združimo svojo zahvalo s hvalo vesoljnega stvarstva, čigar gore mogočno kipe s svojimi pozlačenimi vrhovi proti nebu ter nam kličejo: »Kvišku srca!«, iz čigar dolin se dviga proti nebu kakor prijetno dišeče kadilo bela megla in čigar ozračje napolnjuje prelepo petje ptic. Opominjajo nas, da naj živimo, kakor se spodobi, da žive otroci luči. Ti glasovi nas pa tudi zbuje k novim, mnogokrat le pretežkim skrbem za ohranitev zemeljskega življenja, k skrbem, ki kaj rade morijo duha in motijo sveto razpoloženje.

Popolnoma drugače vpliva nedelja na človeka. Nedeljsko jutro ga prebudi k počitku. Z otroškim zaupanjem v Boga se pokrepčajo ljudje, ubranijo se morečih skrbi in se s svojim duhom zamislijo v svete reči in resnice. V tem premišljevanju se zahvalijo Večnemu, ki je njih trud blagoslovil in mu dal uspeh, odgovore si na vprašanje, ali so bila vsa dela tedna božja služba, so jih li opravili iz pokorščine do Najvišjega, brez godrnjanja in nevolje, polni ljubezni, veselja in vdanosti? Vprašajo se, ali jih je pri vsem delovanju spremljala misel na Njega, v katerem smo, živimo in se gibljemo? Na Gospodov dan stopi pred človekovo dušo ves pomen njegovega življenja, da spozna, ali je napredoval v kreposti, ali je postala njegova vera bolj živa, njegovo upanje bolj trdno, njegova ljubezen bolj goreča, da vidi, kako se je ustavljal slabim nagnenjem, se izogibal nevarnostim, premagal skušnjave, odpravil pomanjkljivosti, ozdravil rane? V svoji duši izsledi marsikaj, kar mu obtežuje vest.

S takimi čutili stopi kristjan v cerkev, kjer ga vse spominja na Boga in ga prestavi v nadnaravni svet. Zlasti ga prerese najsvetejša daritev, kjer se na neviden način Kristus za nas daruje in se za nas žrtvuje. Človek, ki spozna revščino svoje duše, obžaluje svoje napake in grehe. Tedaj s strahom dvigne svoje oči in v duhu gleda odprto rano svojega Gospoda, prebodene roke in noge, njegovo glavo nagnjeno k smrti in v nebeškem sijaju se mu zablesti zadnja beseda Odrešenika na križu: »Dopolnjeno je!« — »Odrešenje je dovršeno!« Ta misel ga pomiri, čuti se deležnega milosti in pravico otrok božjih, ki nam jih je Kristus zaslužil. Njegov sklep je trden, da bo namreč živel življenje, vredno otrok božjih. Poleg tega mu vzbuja božja beseda zavest njegovih nravnih sil, dušne potrebe mu postanejo jasne. Iz pridig spozna ničevost in minljivost vsega posvetnega, obseg dolžnosti, ki jih mora v svojem stanu vršiti. V pridigah in krščanskih naukah se mu pokaže greh v vsej zlobi in v vseh žalostnih posledicah, spozna zapeljevanje, ki meri samo na to, da uniči nedolžnemu nedolžnost, da stre vernemu vero in razruši krepost, ki vlada v duši. Vse to ga spodbuja, da čuje sam nad seboj, nad svojo samovoljnostjo in trdosrčnostjo, nad poželenjem mesa, ki se upira duhu, da se varuje nevarnosti, ki mu prete od zunaj.

V zakramentu sv. pokore si dober kristjan očisti vest, v sv. obhajilu se pokrepča ter gre neustrašen v boj za krepost in krepostno življenje, spremljan z blagoslovom in varstvom Gospoda našega Jezusa Kristusa. In ko se ozre na množico onih, ki so življenja pot že prehodili ter sedaj uživajo zaslužen plačilo, spozna kristjan svojo pravo čast in svoj namen, čuti se tovariša angelov, brata svetnikov, s katerimi je pravkar hvalil Boga ter mu poln zaupanja izročil svojo skrb, svoje želje in prošnje. Ta zavest

ga dviga nad vsako trpljenje, sladi mu napore in delo, izravna gube na čelu in mu podeli trajno veselo razpoloženje. Tako preroben gleda in uživa kristjan, ki posvečuje Gospodov dan, s popolnoma drugimi očmi stvarstvo božje, s popolnoma drugačnimi čutili presoja svoje lastno gorje in gorje svojega bližnjega, ker ve in se zaveda, da čuje nad človekom dobri in usmiljeni, pa tudi neskončno pravični Bog.

Komu naj se ne vzbudi želja, da bi vsi tako spoznali in dopolnjevali pomen Gospodovega dneva!? Kako lepo bi se razvijalo življenje med nami, kakšno blagostanje bi zacvetelo, kako bogata setev kreposti vzklila in dozorela! Naj ljubi Bog razsvetli srca vseh tretjerednikov, da bi na dostojen način praznovali Gospodov dan in s svojim lepim zgledom vplivali blagodejno tudi na svojo okolico.

Gospodov dan je »znamenje« med Bogom in med nami. Je znamenje Boga, ki živi skozi vsa stoletja, je znamenje in spomin vseh njegovih neštetihi dobrot, ki izvirajo iz našega stvarjenja, odrešenja in posvečenja. Zato pa mora biti Gospodov dan znamenje tudi od naše strani. Kakor je postavil Bog nedeljo kot mejnik svoje dobrote in ljubezni v tok časov, tako se moramo mi posluževati tega dneva in prinesiti Bogu kot znamenje ljubezni naše češčenje, našo molitev in zahvalo. To je čista in prava vera; na ta način nastane medsebojno občevanje med Bogom in človekom v resnici pristrčno. Dokler bomo dostojno praznovali Gospodove dneve, bo živelo med nami z vero vred tudi versko življenje in se razširilo na rodove, ki bodo za nami prišli.

NAJ NAM BO TEDAJ GOSPODOV DAN VEDNO SVET DAN!

DR. J. K. HIRSCHER — F. T.:

Naš obraz

1.

»Verujem,« praviš, vse, »kar je Bog razodel in nam cerkev zapoveduje verovati«. V resnici ni stavka krščansko-katoliške veroizpovedi, ki bi mu prigovarjal. Zato si, čeprav imaš npravstvene napake in v tem pogledu nikakor ne moreš biti s seboj zadovoljen, zato si, pravim, glede svoje vere pomirjen in si misliš, da imaš vsaj za silo vse, kar je potrebno za zveličanje. Toda ali je res s tvojo vero vse tako lepo v redu kakor domnevaš, in ali nisi nemara prav pošteno v zmoti?

K veri spada dvoje reči. Prvič: dobro moraš razumeti vsebino verskih resnic; drugič: jedro verskih resnic moraš dojeti in ga čutiti. No, ko veruješ, kako je pri tebi s prvo rečjo? Praviš n. pr. »Verujem v Boga Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje.« Priznavaš torej, da svet ni od vekomaj in sam od sebe, temveč da mora za svoj obstoj zahvaliti duha neskončnega uma, dobrote in moči. A kaj si misliš pod besedo neskončen in neskončnim umom, neskončno močjo ter neskončno dobroto? — Nekaj drugega je vsebina besede. Nadalje praviš: Verujem v Boga Očeta, stvarnika nebes in zemlje. Prav! A kaj se pravi ustvariti? Kaj si misliš ob besedah: iz nič nekaj napraviti? In potem: kaj pomeni izraz: nebo in zemlja? Od neskončne vsebine tega izraza — koliko je v tebi živega? — In kako je v tvoji veri z drugo rečjo? Če imenuješ Boga vsemogočnega stvarnika nebes in zemlje, ali premisliš, kaj govoriš? Ali si n. pr. pretehtal moč, ki v življenje priključuje vidne in nevidne svetove, kaj se ob pogledu na to moč nisi zgrozil? Imenuješ in priznavaš Boga kot Očeta. Toda ali si premeril in čutil pojem očetovstva? in če ta pojem

preneš, presodiš in občutiš neskončni obseg te besede? — Podobno pri vseh stvarkih verouka. Nekaj drugega je priznavanje z usti, nekaj drugega dožemanje, dojetje in občutje teh stavkov. Če poslednjega ni, je vera plitva, prazna in brez življenja.

Ali je vera, kar bi morala biti, se da končno preizkusiti. Spoznaš, ako je dejavna. Če ne kaže tvornosti, je mrtva in prazna in vi imate za vero izgovarjanje besedi, katerih veličine, obsega in globine niste dojeli, ne dojamete in tudi ne čutite. Tako pogosto namreč govori kdo: »Verujem v Boga Očeta, vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje,« in je vendarle nezadovoljen s svojo usodo, v strahu za svojo bodočnost, v stiski obupuje, je slab in mlačen v svojih duševnih prizadevanjih ter molitvi. Kako bi to bilo mogoče, ko bi njegova izpoved: »Verujem« bila resnična, ne pa le varanje samega sebe? Prav zares, nič ni bolj vsakdanjega nego varljiva domneva, da smo glede vere na dobrem.

2.

Kršćanstvo, praviš, ima dogme, ki se v našem napredujočem času ne morejo nikoli uveljaviti. N. pr. nauk o Sinu božjem in da se je učlovečil; nauk, da nas je s svojo krvjo odrešil i. dr. naj verjame, kdor hoče. Jaz sem, praviš, za religijo človekoljubja. Kdor dela prav, je Bogu všeč. — Dobro! Vera potemtakem ni tvoja stvar, vendar pa si, kakor se hvališ, čednosten in živiš krepostno, človekoljubno življenje. Ali pa ne varaš samega sebe? — Vsekakor, sicer si nimaš očitati nobene tatvine ali prevare, nespodobnosti, zatiranja ali grdega ravnanja ne požrešnosti ne samogoltnosti i. dr., celo hvaliti te morajo, da imaš smisel za javno blaginjo, da podpiraš koristne ustanove, da si tudi kajkrat dobrih rok za reveže i. dr. Kakor je pa vse to priznanja vredno, tako gotovo se motiš, če misliš, da se zato lahko hvališ s čednostjo. Poglej vase: Če vidiš srečo svojega bližnjega, ali pa opaziš, da ima kakšne prednosti, o človekoljub, kaj čutiš? Ali te niti malo ne tare zavist? — In če tvoj sosed kaj pogrši ali utrpi izgubo na imetju in ugledu, ali ti je hudo ali pa se smeješ in se mu rogaš? — Sicer nisi slepar, toda ali zato v kupčiji in trgovini nikoli nikogar ne opehariš, ali nisi predrag v cenah, ali sploh ne služiš sebičnosti? Nihče ti ne očita požrešnosti in samogoltnosti, toda ali zato ne paseš svojega trebuha in ne skrbiš za dobro življenje? Ne dolže te grdih dejanj, ali pa tudi čuješ nad svojim srcem in brzdaš svoje oči? — Človekoljuben si, a kako daleč seže tvoja ljubezen do ljudi? Kaj čutiš nasproti sovražniku, žalivcu, preganjavcu? Nihče si ne upa imenovati te krivičnega, vendar pa vplivajo na tvoje ravnanje, nagnjenje, naklonjenost in razpoloženje. Nisi postopač, a koliko ur si zapravil v svojem življenju in kako si marsikako dolžnostno delo iz strahu pred naporom sploh opustil ali si ga dovršil samo na pol ali pa pomanjkljivo? — Nisi zlobnega jezika, a izrekel si vendar prenekatero besedo, ki je ni navdihnila ljubezen, obzirnost, čistost i. dr. In kako je pri tebi doma s tvojo miroljubnostjo, popustljivostjo, spravljivostjo, redom in nadzorstvom, kako glede vzgoje otrok i. dr.? Dobro volje si in srečen, zakaj zdrav si in ne manjka ti zemeljskih blagrov. A kako je, če te zadenejo bolezen, nesreča, preganjanje, resnična stiska i. dr.? Ali si kos tem okoliščinam in odkod boš črpal moč? Vsaka čednost, natolcujejo, ima svojo ceno. Vendar ni res, zakaj o tisočih vemo, ki so žrtvovali vse svoje imetje, da, celo svoje življenje, in čednosti ohranili zvestobo. Ali imaš tudi ti zavest nepremagljive npravstvene stanovitosti ali pa si že več kakor enkrat podlegel komaj srednje hudim skušnjavam? — Končno, in to je glavno vprašanje, kaj je prav za prav jedro, osnovno gibalno vsega tvojega dela?

Ali je Bog in njegov sveti red, ali pa si ti sam, tvoj dobiček, tvoja čast in tvoj užitek? Je eno ali drugo. — Oh, človekoljubnost, ki se hvališ z njo, je nečimrno govorjenje in tvoja brezverska krepost je lagodna samoprevara. Kako bi tudi moglo biti drugače! Kdor ne veruje v Boga, ki ima Sina in tako zelo ljubi ljudi, da Sina daruje zanje, in kdor ne veruje v Sina božjega, ki v rešitev človeštva prizvame hlapčevsko podobo, se prostovoljno preda rokam grešnikov, v spravo sveta prelije svojo kri, vstane od smrti, gre v nebo in sedi na desnici Očeta kot posrednik in bo nekoč sodil, kako more tak človek nazorno pojmovati svetost božjo? Na kakšen način nazorno pojmovati, kaj je ljubezen? Kako naj doume pomen greha in strah pred njim? In kako naj si tak človek nadene svoj križ ter zataji sebe in svet? Kako naj v vseh okoliščinah zvesto vztraja do konca? — Oh, zelo mu je treba bistva, duha, moči, čistosti in vztrajnosti v kreposti.

3.

Na večer pred svojim trpljenjem je govoril Jezus svojim učencem. »Vsi vi se boste še to noč pohujšali nad menoj.« Peter je odgovoril: »Če se bodo vsi pohujšali nad teboj, se jaz nikdar ne bom.« Nato je rekel Jezus: »Resnično, povem ti, to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.« Samo Peter, v svesti si nezlomljive ljubezni in zvestobe, je odvrnil: »Še malo ne; pripravljen sem iti s teboj v ječo in celo v smrt.« — Ali kako se je apostol varal! — Kaj se je zgodilo? Ko so Jezusa ujeli in je stal pred velikim duhovnikom, je Peter sedel zunaj na dvorišču. Tedaj mu je dejala neka dekla: »Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem«; in glej, Peter je tajil. Nato ga je ogovorila druga dekla in rekla: »Tudi ta je bil z Jezusom Nazarečanom.« Peter je zopet tajil in se rotil: »Ne poznam tega človeka.« Malo nato so pristopili ondi stoječi in rekli Petru: »Resnično, tudi ti si izmed njih.« Tedaj se je Peter začel rotiti in prisegati: »Ne poznam tega človeka.« Kako zelo se je torej učenec varal glede nezlomljivosti svoje ljubezni in zvestobe. Storil je, kar se mu je zdelo sploh nemogoče. — Prav to se ponavlja ne vem koliko tisočkrat. Pripisujemo si npr. npr. npr. moč, ki je nimamo, in gremo po zlu v neupravičenem zaupanju do samega sebe. Če rečeš n. pr. mladim ljudem: Ogiblji se te hiše, one družbe ali slabe priložnosti, nevarnost je in nedvomno boste podlegli grehu, tedaj odgovore: Nikakor ne, poznamo svojo dolžnost, nikoli ne bomo prestopili meje npr. npr. in nikoli naj ne bomo v sramoti. In res, zavest dobre volje imajo, ali znana jim ni sila skušnjave niti ne slabost njih lastne moči. Varajo se. Njihovo zaupanje do samega sebe jim je v pogibel. Če je hudo grešil Peter navzlic silno močni volji, bodo oni padli tem bolj gotovo, čim več se skriva za njih samozaupanjem grešnega mika, ki se mu ne morejo odreči. Nezaupanje nasproti odkritosti in zvestobi dobre volje ter za nezaupanjem beg sta edina rešitelja onih, katere mika greh.

4.

Vero braniš, prijatelj, pa krščanstvo in cerkev. Vselej stojiš na straži zoper njih sovražnike. Kjerkoli bi se rad vtihotapil krivi nauk, ga osvetliš in pobijaš s spretnim in ognjevitim govorom. Gotovo je hvalevredna tvoja čuječnost in tvoj goreč boj je prav tako potreben kakor zaslužen. Kdo sme zatisniti oči, ko se bliža nevarnost, in kdo bo brezbrizen gledal, ko hočejo ljudstvu vzeti resnico? — A v nečem se pri svojim bedenju in vnemi nemara sam nič ne opazuješ in poznaš. Ko namreč marljivo paziš, ali se za gladkimi besedami ne skriva kakšna zmota, ki bi se rada vtihotapila, se zlahkoma in ne da bi opazil, izvije objemu tvoje duše ona

ljubezen, ki vse veruje in vse upa. Tvoje srce polagoma izgubi svojo naravno dobrodušnost in privzame sumniv ter vohunski značaj. — In ko dalje z ostrim jezikom pobijaš krive učitelje na levo in desno, začeniš po malem stremeti ne za tem, da bi jih pridobil, ampak da bi jih pred očmi sveta premagal. Na ta način se oblikuje v tvojem srcu, kakor pri vojaki v bitki, nekakšna trpkost, ki te v borbi čedalje bolj prevzame. Nemara misliš, da narašča tvoja sveta vnema, a dviga se lahko tudi stopnja notranje sovražnosti. — Zgodi se tudi, čim silnejši je tvoj govor in čim večje je odobravanje množice, da se tem laglje v tebi porodi občutek lastne duševne premoči in doseženega ponižanja nasprotnikov — častihlepen postaneš in ponosen na zmago. Vsega povedanega pa ne opaziš na sebi, zakaj ti sam in tudi drugi opazijo le vidno gorečnost in ta je vendar pravična in sveta.

P. JUSTINIAN WIDLÖCHER O. CAP. — B. P.:

Velika je katoliška vera v posmrtno življenje!

Vera v posmrtno vstajenje korenini samo v pristnem katoliškem mišljenju in življenju, ki se z velikim in nežnim spoštovanjem oklepa resnic in dogem svete katoliške Cerkve.

Mladenka, ki je iz ljubezni do Kristusa, posvetila svoje življenje samarijanski službi, je imela velik, skoraj nerazumljiv, strah pred telesnimi ostanki umrlega človeka. Mrliča pogledati, ji je bilo popolnoma nemogoče, kaj šele se ga dotakniti in mu izkazati zadnjo ljubezen na zemlji. Njena prednica, mati Aikenhead, ki je zvedela za njeno živčno strahopetnost, je ni silila k temu. Naročila je celo sosestram, naj jo k takemu udejstvovanju nikdar ne silijo, dokler se sestra sama ne bo čutila dovolj močno za tako žrtev.

Mati Aikenhead je le predobro vedela, da za tako delo je treba dolgotrajne poglobljene molitve, da mora biti duša polna žive vere, vsa prežeta Kristusovega duha, ljubezni in žrtve. Le potem morejo njene roke ljubeče in materinsko negovati reveža, izobčenca, nepoznanca in v njegovem razpadajočem telesu videti bivališče božjega, in v izobličjenih, potvorjenih potezih Kristusov obraz.

Na veliki petek je bilo. V bolnišnici irskih karitas-sester v Dublinu je umrl nepoznan siromak. Sestra — naša mladenka —, ki mu je ljubenivo stregla, je bila priča njegove lepe smrti. Blagrovala ga je, da je smel umreti isti dan kakor Kristus. V duši ji je zaživel hrepenenje, da vprav ta dan doprinese žrtev, kateri se je doslej tako strahopetno izmikala. Pohitela je k materi — generalni prednici — in jo tozadevno prosila dovoljenja. Ta jo začudeno pogleda in vpraša, če misli resno. Na njeno odločno izjavo ji reče: Pojdite v imenu Gospodovem in doprinesite to žrtev na veliki, sveti in blagoslovljeni dan božjega Odrešenja. Vzor naj vam bo Mati bolečin! Glejte nanjo, kako je vzela v svoje naročje svojega mrtvega božjega Sina, se ga oklenila z vso iskreno materinsko ljubeznijo, ga ljubeče pritisnila na svoje srce in ga z neizrekljivo spoštljivostjo pripravila za pogreb. Vedite, da je velika odlika, da smete opraviti delo, ki je njenemu podobno.

Šele zdaj je mogla sestra razumeti nauk svoje duhovne matere Aikenhead, ki ga je tolikokrat ponavljala svojim hčeram, da po nauku svete katoliške Cerkve moramo imeti veliko spoštovanje do vsakega človeškega telesa, ki je tempelj svetega Duha in ki je v življenju bilo tolikokrat najtesneje združeno z Jezusom Kristusom v svetem obhajilu.

Zares, velika je katoliška sveta vera v posmrtno vstajenje! Saj samo ona ožarja in ljubko osvetljuje vsako smrt, vsako mrtvaško posteljo, pa naj bo še tako zapuščena, in vsak grob, človekov zadnji dom na zemlji.

Ob vsaki smrtni in mrtvaški postelji, tudi najbednejši, bi morala biti slika žalostne Matere božje z njenim mrtvim, z neštevilnimi ranami obdanim božjim Sinom Jezusom v naročju. Zamisliti bi se morali v njeno sveto in največjo materinsko ljubezen in nežnost, s katero je poslednjikrat ljubeče negovala mrtvo telo božjega Odrešenika. Če gledamo v božjo Mater, potem se šele zavemo, kolike vrednosti je vsako najmanjše delo, ki ga v ljubezni storimo umrlemu sočloveku. Tako dejanje okrepi v še tako boječi duši vero v Jezusa, v presveto Trojico, ki je bivala v tem

Kristus z učencema v Emavsu.

telesu, in spominja na tempelj svetega Duha, v katerega je bilo to telo pri svetem krstu posvečeno za večno. Jezusova beseda pa nam pove, da bo to telo vstalo od mrtvih, da izničenje telesa v zemlji je le seme, iz katerega bo vzcvetelo novo poveljano telo za večno božjo pomlad. To telo, sejano v trohnobi, se bo zbudilo v nestrohljivosti, sejano v neznatnosti, bo vstalo v veličastvu, sejano v slabosti, bo vstalo v moči, sejano v počutnosti, se bo zbudilo in bo živelo poduhovnjeno vekomaj.

Izmučen, ranjen, krvav in mrtev Sin božji, v naročju najsvetejše Matere! O bolečina, ki vse presegaš, ki ti ni enake, ti nas učiš spoštovanja do mrtvega telesa. Še več! Ti prinašaš morje tolažbe, milosti in usmiljenja vsem grešnikom. Iz naročja božje presvete Matere so odtekale zadnje kapljice presvete Krvi Jezusove, da očistijo grešnike in izgubljene vseh stoletij njihovih najbolj umazanih in strašnih grehov. Mrtvi na duši se bodo na priprošnjo božje Matere dvignili in vstali k novemu življenju. Pri vsakem »Te absolvo«, ki ga izgovori duhovnik, je udeležena tudi presveta Devica s svojim božjim Sinom v naročju, ker je sodelovala pri božjem Odrešenju in sprejela Jezusa v svoje naročje tudi po smrti, da ga po velikonočnem vstajenju prenese v dušo grešnikov, iz katere Jezus zopet znova vstane.

Veliki petek je bilo, ko je irska sestra v mrtvaški dvorani bolnišnice sv. Vincencija v Dublinu pokleknila pred mrtvo telo ubogega siromaka. Velika noč — vera v posmrtno življenje — je zajela njeno dušo, ker je videla, kako se je duša v svoji najbridkejši uri dvignila iz trohnelega telesa k božjemu povelicanju. Resnično, velika je katoliška vera v posmrtno vstajenje!

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

»Daj, posodi mi ...«

Druga velika preskušnja značaja je, kako fant ravna z denarjem, kako ga hrani in izdaja. Glej, da se ti v življenju ne bo treba nikoli izposojati denarja. Težko ga je vračati. Kdor še nič ne zasluži sam in živi le od zaslužka drugih, si že celo ne sme nikoli nič izposoditi. Kdor se navadi jemati na posodo in se zadolžuje, nekako prodaja svojo prostost. Če ne moreš vrniti ob določenem času, kako si nemiren in kaj se vsega ne zlašeš! Pojdi rajši lačen spat, kakor da vstajaš zadolžen. Zakaj resničen je pregovor o dolgu: »Začni me, delal se bom sam.«

Vrh tega izposojen denar redkokdaj spremlja blagoslov. Resnica je, da ljudje bolj lahkomišelnost ravnajo z izposojenim denarjem kakor pa z denarjem, ki so ga zaslužili s trudom in težavo. Torej si od nikogar ne izposojaj in tudi sam nikomur ne posojaj.

Izjemoma, ko je res sila, ti ni treba biti mar tega pravila, a večini ljudem, ki te prosijo, da jim posodi, storiš dobro, če jih zavrneš. Ako se komu zameriš, naj ti ne bo žal, saj ti tako ni bil nesebičen prijatelj.

Koliko manj bi bilo tatvin, prevar, poneverb, da celo samomorov, ko bi ti ljudje ne bili v mladih letih tako lahkomišelnost ravnali z denarjem! V urejenih razmerah, pred svetovno vojno, so šolarji le redkokdaj imeli opraviti z denarjem. Starši so ga zaslužili in zanje tudi izdali; kvečjemu so sproti dobili nekaj drobiža, ki so lahko ž njim gospodarili, kakor se jim je zdelo prav.

Rad bi vedel, da si glede vrednosti denarja osvojiš pravilne nazore. Brez denarja se ne da živeti, to drži; ampak živeti samo zaradi denarja, ni človeka vredno življenje, o tem tudi ni dvoma. Lov za denarjem ne more biti primeren življenjski cilj, saj je vendar le sredstvo za pridobi-

vanje višjih življenjskih vrednot. In če — na žalost — tudi danes pre-mnogi molijo zlato tele, kakor so ga nekoč Judje v puščavi, in čeprav danes v družbi dostikrat človeka ocenijo takole: »Mož ima avto in velika posestva,« — prosim te, dragi moj fant, oglej si ga, ali je poštenjak od nog do glave!

Mar naj človek niti na pošten način ne zbira imetja? Seveda? Kdor je imovit, lahko trpečemu bližnjemu stori veliko dobrega, saj to je po Zveličarjevem nauku pomen velikih bogastev; da z njih pomočjo vršimo plemenito dobrodelnost. Ni treba biti komunist in ne tajiti zakonitosti zasebne lastnine in vendar lahko sprevidiš, da današnjih ogromnih zasebnih imetij ni mogel nakopičiti lastnik sam, ko bi mu ne bil pomogel znoj premnogih delavcev. Noblesse oblige — »Plemstvo nalaga dolžnosti,« ta pregovor mnogi poznajo in tudi razmišljajo o njem. Ali »dolžnosti nalaga tudi bogastvo«, — velevala nam pomagati, podpirati. Dobro si zapomni resne besede cesarja Konstantina Velikega: »Zgolj naključje je, če postaneš cesar; ampak če usoda nanese, da zasedeš prestol, glej, da boš res na svojem mestu!«

Zlasti pa te prosim, dragi moj, če ti je ljubi Bog dal bogate starše, da si že zgodaj prisvojiš krščansko socialno miselnost. »V bogastvu srce prej otrdi nego jajce v vroči vodi« (Börne). Ti, sin tovarnarja, veletrgovca, pomisli, koliko sto rudarjev pod zemljo ob brleči jamski svetilki opravlja svoje naporno delo, koliko delavcev stoji ob žarečih topilnicah in brnečem kolesju strojev, kolikerim škoduje to težko delo, medtem ko se tvojemu očetu stekajo bogati dohodki! In te delavce čaka doma njih družina, žena in otroci, otroci kakor ti, ki pa dostikrat nimajo niti najpotrebnejšega! Če razmišljaš o tem, boš že zdaj vedel za poti in sredstva, da jim po možnosti semtertja storiš kaj dobrega; pozneje pa ti bo tako naziranje pomagalo, da boš videl v svoji veliki posesti le posojilo božje, ki moraš o njega porabi nekoč predložiti natančen obračun. Verjemi, ko bi to naziranje bilo med bogatini udomačeno — saj ga velevala že krščanski nauk! — bi brž bilo rešeno socialno vprašanje, ki je v njem toliko nevarnosti in nemira.

Bogatega moža, ki se je prikopal iz največje revščine, so vprašali, kako je mogel nabrati tolikšno imetje. Odgovoril je: »Oče mi je zabičal, naj se nikoli ne igram prej, dokler nisem končal svojega dela, in naj ne trošim denarja, dokler ga nisem zaslužil.«

Besede ki se zde preproste in imajo vendar globok pomen: Ne troši denarja, ki ga nisi zaslužil! Dokler trošiš denar drugih, ne moreš veljati za samostojnega človeka, za moža. Pri šolarjih seveda ne more biti drugače; razumljivo je, da živijo od zaslužka svojih staršev. A paziti morajo, da niti beliča ne izdajo preveč. Prav tako nikar ne kupuj na posodo, to se pravi, ne troši denarja, ki ga dobiš šele jutri ali po jutrišnjem.

Tvoji izdatki naj bodo vselej manjši od dohodkov. Dosti ljudi tare nezadovoljnost ne zaradi tega, ker nimajo nobenih dohodkov, temveč ker svojih zahtev ne umejo urediti po njih. Velike gospode je že doletela beda in pognala na cesto, ker niso upoštevali enega samega pravila in niso hoteli verjeti, kar je Walter Scott dejal po enem svojih zgodovinskih likov: »Topi denar je uničil več duš kakor ostri meč teles.« Nasprotno pa lahko ljudje s skromnimi dohodki živijo čisto dostojno in brezskrbno, če znajo štediti.

Dosti je fantov, ki ne umejo ravnati z denarjem. Če gredo mimo slaščičarne, izložbe, polne fotografskih potrebščin in športnih naprav, mimo trgovine z znamkami ali mimo kina (pač po vrsti nagnjenja) in imajo v

žepu denar, je njih samopremagovanja konec. Taki bodo že odrasli zaman imeli velike dohodke, zadovoljni ne bodo nikoli in tudi denarja ne bodo nikoli imeli, ker bo v njih rokah sleherni imetek skopnel kakor sneg pod soncem.

Kako love opice

Ali veš, kako črnci love opice? Zelo premeteno! Na drevo močno privežejo usnjato vrečico, polno riža, ki je opicam prava slaščica. Vrečica ima tolikšno odprtino, da lahko opica vanjo vtakne roko, ko pa v roki tišči riž, pesti ne more več potegniti ven. Opica pride, vtakne roko v vrečo in seže po imenitni jedi. A pest noče več ven. V trenutku se iz skrivališča zareži škodoželjen črni obraz; uboga opica kriči, skače okoli, cepeta... ali vse zaman! Črncem jo že drži. Neumnici bi bilo treba odpreti le roko in izpustiti plen, pa bi bila rešena. Hm, seveda! Ali rajši je v ujetništvu, rajši pogine, kakor da bi pustila plen!

Pazi, dragi moj, da te na tak način ne omami pohlep po denarju in usuznji strastem.

Ponavljam: brez denarja ni mogoče živeti. Samo veliko vprašanje je, kako se da narediti, da vražji denar služi nam in ne mi njemu. Denar je samo pot do cilja; pazi, da ti pridobivanje denarja ne postane glavni namen. Denar ti lahko veliko pomaga, a gorje, če ti zavlada, in žrtvuješ, otrok božji, za skledo kuhane leče, zavoljo tvarnih koristi, svojo prvo-rojensko pravico, npravne dobrine svoje vzvišene duše. Če kdo umrje, vprašajo ljudje: »Koliko je pa zapustil, kaj pravite?« Ko vendar to ni najvažnejše, ampak: »Koliko dobrih del ga spremlja v nebo?« Bodí še tako bogat, celo najbolj ponosno življenje krije gomila in poslednja suknja nima nobenih žepov, pravi ljudska prislovica.

Tudi nikar ne verjemi, da je oboževanje denarja nevarno samo odraslim. Reven fant utegne imeti lahkomiselnega, pa bogatega sošolca, ki mu je učenje postranska reč in zabava več kakor vse drugo. A gorje mu, kogar omami »odlično prijateljstvo« bogatega tovariša in zaradi njega tudi sam začne razsipati težko pridobljeni denar svojih staršev! Samo brezvesten fant lahko zapravlja denar, ki so se zanj toliko trudili in gnali njegovi starši. Živi dohodkom primerno! Kakor hitro izdaš več, kakor znašajo dohodki, si že v nevarnosti.

Kdor ne živi dohodkom primerno...

Nemara mi sploh ne verjameš, kar pišem tule: Da postaneš bogat, ni najvažnejše, da veliko zaslužiš, ampak da veliko hraniš.

»Kdo je najbogatejši?« so vprašali grškega misleca Kleanta. — »Kdor je z malim zadovoljen,« je odvrnil. Najbogatejša opora našega gmotnega napredka in poznejše neodvisnosti je skromnost. Čim bolj se lahko omejimo v potrebah, tem svobodnejši smo. Moderna civilizacija je mojstrica in ume v nas sleherni dan buditi nove zahteve. Če se pa dva enako nadarjena in enako marljiva fanta odpravita na pot v življenje, bo nedvomno več dosegel, kdor ima manj zahtev in potreb. Manjše zahteve pomenijo zanj že poseben dohodek.

Čim več zahtev ima človek, tem večji suženj je. Zakaj neki pa je toliko prevar, poneverb in tatvin? Ker se hočejo ljudje zabavati, čeprav nimajo denarja. Odkod toliko nesrečnih ljudi? Ker več trošijo, kakor imajo.

Celo ob najskromnejših dohodkih se da kaj prihraniti, medtem ko oni, ki sleherni dan izda vse, kar zasluži, v tvarnem pogledu nič ne napreduje.

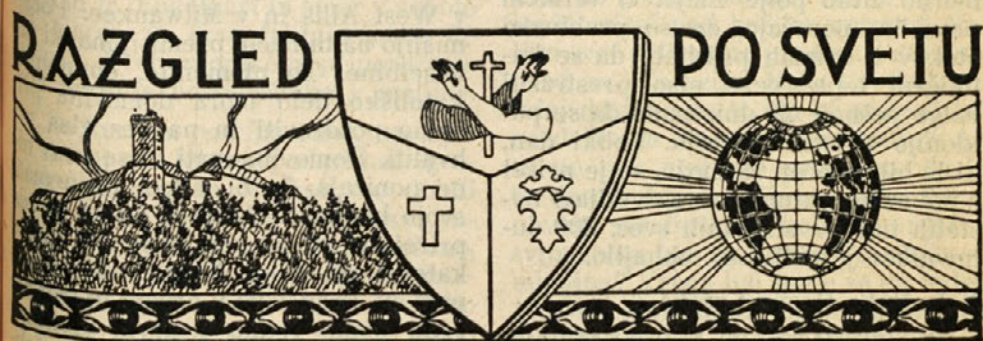
Štedljivost pa si je treba privzgojiti že v šolskih letih. Varčnost vzgaja značaj in stopnjuje čustvo neodvisnosti, medtem ko zapravljanje dela človeka lahko miselnega in ga tira v prepad. Zakaj pa tako redko dobite varčnega fanta? Ker varčen biti pač ni lahko.

»Tako reven sem, kako pa naj začnem varčevati?« Zlasti si natanko zapisuj svoje dohodke in izdatke. Glavno je, da nikoli ne izdaš več, kakor imaš. Drugič: za odvišne stvari ne troši denarja. Kdor kupuje reči, ki jih ne rabi, bo kmalu moral prodati, kar potrebuje. Samo oglej si nečimrnega fanta! Koliko preveč izda samo zato, ker drugi tudi delajo tako.« (Kajenje, modni izdelki, razkošje, kino, sladkarije.) Nečimrni niti nima sam nič od svojih izdatkov, ko večidel troši denar »samo zaradi drugih«. Koliko jih je v življenju šlo že po zlu, ker so hoteli imeti enako obleko, enak klobuk in enak avto, kakor drugi.

Zlasti bodi varčen — ponavljam — zlasti, dokler plačuješ s tujim denarjem svojih staršev. Pozneje ko si boš sam služil kruh, boš tako ali tako premislil, ali ga lahko potrošiš za nekoristne reči. Izrazi za »pridobivanje denarja« v posameznih jezikih se med seboj zelo razlikujejo. Anglež »dela« denar (to make money), Francoz ga »pridobiva« (gagner), Madžar ga »poišče«, Nemec ga »zasluži«. Če si ga zaslužil z delom svojih rok, primerno tudi z njim ravnaj!

Varčnost ima še neko drugo veliko prednost: omogoči namreč fantu, ki nima veliko denarja, da stori kaj dobrega. To je veselje, ki bi si ga ne smel odreči noben fant. Lepo je, če kdo da ono, kar dobi od svojih imovitih staršev, njim, ki jim sreča ni tako mila. Poskusi pa tudi kdaj, kako veliko veselje je, če si za ceno majhne odpovedi lahko kaj prihraniš, da daš revnejšim. Kdor lahko omeji svoje zahteve, to se pravi, kdor ume varčevati, lahko tudi ob svojih revnih dohodkih stori dobro delo. Nemara prej, kakor bogatin s svojim imetjem in s svojimi velikimi zahtevami.

»Najbolj si bogat, če si reven v svojih željah,« pravi Seneka.

P. Odilo:

Izgubljeni raj.

Znana pisateljica Undset je objavila svoj »Dnevnik«. V njem pravi, da je skandinavski narod do skrajnosti nesrečen, odkar je odpadel od katoliške vere. Pisateljica zatrjuje: »Če stopim v katoliško cerkev, se mi dozdeva, da sem postala zopet otrok in mi prepeva mati čudežne pesmi o

Bogu, angelih in svetnikih. Vsa verska poezija, ki jo je še naše ljudstvo ohranilo, je spomin na nekdanjo katoliško dobo, spomin na izgubljeni raj.«

Naš sveti Oče.

Dne 6. februarja je preteklo 15 let, odkar je zasedel tron sv. Petra papež Pij XI. Njegovo častljivo vladanje je znano daleč preko mej katoliškega

sveta. V naše veselje nad mogočnimi veletoki blagoslova, ki so se v teh 15 letih razlili iz Vatikana po širnem svetu, se meša bolečina otrok, ki se boje izgube dobrega očeta. Hvala Bogu, sv. Očetu se je zdravje izboljšalo zoper vse pričakovanje. V svoji težki bolezni nam je dal junaški zgled, kako moramo svoje bolečine pogumno nositi in darovati za sv. Cerkev. Naša dolžnost je, sv. Očeta dan za dnem vklepati v naše molitve, da ga dobri Bog okrepi in še dolgo ohrani. Najbolj vdani otroci sv. Očeta in rimske cerkve moramo biti tretjeredniki, zato molimo vsak dan za sv. Očeta.

Veliki praznik presvete Evharistije.

Veličastnim mednarodnim evharističnim kongresom Amerike, Avstralije, Afrike, Irske in Argentini je sledil v dnevih od 3. do 7. februarja evharistični kongres v Manili na Filipinskih otokih. Tudi v katoliških krogih niso povsod odobraval, da bi se ta slovesnost vršila tako daleč od krščanskega zapada. Kristus Gospod pa bo vedel boljše kot mi prebivalci zapadnih dežel, zakaj je hotel ravno pri vratih vzhoda blagosloviti neizmerno žitno polje Azije. O velikem prazniku poročajo, da so prebivalci otokov v trumah prihiteli, da se katoličani tople vere niso prestrašili dolge pešhoje 20 dni, samo da se poklonijo Kristusu Kralju. Veliki dan, ki je bil določen za moše, se je pričel s polnočno sv. mašo v razsvetljavi nešteti tisočev prižganih sveč. 300 duhovnikov je delilo sv. obhajilo.

Naša ljuba Gospa Lurška.

V starosti 100 let je pred kratkim umrla v Pau gospodična Carasson. Kot 21 letna dekle je bila priča čudežnih prikazovanj v Lurdu, ki jih od leta 1858 nikdar ni pozabila. Zdaj je prišla po njo sv. Bernardka, da jo popelje k večnemu gledanju.

Bog je zvest plačnik.

Malo mestece v državi Kentucky je dolgo časa pogrešalo redne službe božje. V mestu je bilo majhno število katoličanov. Verniki so bili prepriča-

ni, če bi imeli cerkev, bi prišel duhovnik večkrat k njim. Toda bili so preubogi in visokih stroškov niso zmogli. Zato pa je bila zanje velika sreča, da jim je 80 letni Oliver, nekoličan, podaril zemljišče in ves material za zidavo nove cerkve. Cerkev je bila v najkrajšem času postavljena. Cerkev so posvetili na čast presv. Srca Jezusovemu. Isti dan, ko je bila cerkev blagoslovljena, se je požrtvovalni Oliver vlegel na smrtno posteljo. Presveto Srce Jezusovo pa je njegovo delo očitno sprejelo z velikim dopadanjem. Na smrtni postelji je bil stari Oliver sprejet v katoliško cerkev in prva maša-zadušnica je bila v novi cerkvi opravljena za njega.

Ameriški Slovenci za katoliški tisk.

Slovenski frančiškani v Ameriki so začeli izdajati obrambne brošure »Naša straža«. Prva knjižica je izšla o katoliškem in protikatoliškem tisku. Poleg tega so začeli po naselbinah prirejati dneve katoliškega tiska, ki na njih govorijo par duhovnikov, večina pa lajiki. Taki dnevi so se vršili že v Clevelandu, v Chicagi, v Jolietu, v West Allis in v Milwaukee. Počasi mislijo na ta način premisijonariti vse naselbine. To plemenito, eminentno katoliško delo mora domovina pristržno pozdraviti in na ves glas pohvaliti. Domovina-mati bi se prav nič ne ponižala, če bi v tem posnemala svojo hčerko v Ameriki in bi začela prirejati tudi po naši domovini dneve katoliškega tiska. Naše Cvetje in sinovi sv. Frančiška v prvem in tretjem redu bomo vedno v prvih vrstah v boju za katoliško časopisje, za katoliški tisk. Zdi se, da smo mi le preveč bojazljivi in popustljivi. Ni ga večjega sovražnika naše domovine in našega naroda, kot je brezverski tisk. In na tega sovražnika je treba enkrat s prstom pokazati, da se ga bo naše katoliško ljudstvo izogibalo. Največ nam škoduje naša popustljivost in naše polovičarstvo! Ako se merodajni faktorji ne zganete, bomo morali dneve katoliškega tiska začeti tretjeredniki.

Nujna zadeva celega naroda

je oboje bogoslovno poslopje v Ljubljani in v Mariboru. Naše katoliško časopisje bi moralo biti polno te zadeve. Vsak katoliški časopis bi moral imeti dopisnika za novo bogoslovje. Vse uprave bi morale imeti posebne sklade in posebne nabiralne akcije za novo bogoslovje. Morda bi niti ne bilo preveč povedano, da bi moral biti vsak naročnik taksiran za semenišče ali bi morale dati uprave gotove odstotke v ta namen. Saj so duhovniki tisti, ki naše liste vzdržujejo in jih razširjajo. Zdaj imajo naši listi priliko pokazati duhovnikom svojo hvaležnost. Najbolj pristna katoliška akcija obeh slovenskih škofij je zidava novih bogoslovnih poslopij. Ali se vsi zavedamo tega?

REDOVNE ZADEVE.

Prestavljena sta bila: p. France Ačko iz Ljubljane v Kamnik in p. Konstantin Urankar iz Maribora v Novo mesto.

Diakonat sta prejela v ljubljanski stolnici letošnja novomašnika fr. Pelagij in fr. Engelhart in sicer v soboto 13. marca. Še eno stopinjo imata do oltarja. Tretjerednikom priporočamo oba letošnja novomašnika v molitev.

Na Rocnem pod Šmarno goro, kjer že skoraj eno leto gospodari naš »graščak« p. Bogdan Markelj, so dobili novo, dovolj prostorno kapelo sv. Antona. Okoličanom je zdaj ustrezno, da lahko zadoste svoji nedeljski dolžnosti. V kapeli imajo vsako nedeljo in vsak praznik redno službo božjo dopoldne in popoldne.

Serafinski kolegij v Ljubljani.

Kapela v kolegiju je dobila svoje ime, namreč: krstili smo jo na ime sv. Frančiška Asiškega. Lepa starinska slika visi ob strani oltarja ravno nad večno lučjo. Kako zgleda naša kapela? Priprosta je, pa čedna in snažna. Opravo smo znosili skupaj od vseh strani: prav po frančiškansko. Oltarno mizo nam je daroval p. Bogdan

iz Rocnega, tabernakelj smo dobili pri p. Modestu v Šiški, križ na tabernaklju nam je podaril gosp. Stiligoj, za ciborij smo naprosili p. Ciprijana iz Novega mesta. Monstranco in svečnike, pa kar je še treba k oltarju, nam je napravil pasar gosp. Žmuc. Vse je jako lepo in solidno delo. Večno luč imamo najnovejše vrste: na svečo. Ena sveča gori cel teden. Zdaj pa eno praktično misel:

Ali hočeš, da bi večna luč gorela po tvojem namenu?

Moderno življenje nas popolnoma razbija in dolžnost zahteva od nas, da drvimmo ter se pehamo za ubogim koščekom kruha. Odtргati se moramo iz objema Kristusovega in od družbe svetnikov. Toda stoj! Tam pred Kristusom v tihi kapelici gori večna luč, izraz naših želja ter se popolnoma poživlja za Boga. Ta večna luč naj sije skozi rdeče steklo kot znamenje naše srčne plameneče ljubezni. Večni luči moramo naročiti: »Jaz moram iti, toda tebe pustim pred Jezusom, da v toplem, živem in ljubečem plamenu kažeš mojo ljubezen in jo hraniš, dokler ne pridem nazaj.« Ali ni to najlepša misel pod božjim soncem? Koliko sveč prižigamo pred sv. Antonom, pred sv. Terezijo, Malo Cvetko! Ali kdaj mislimo na to, da bi prižgali luč pred živega Boga v tabernaklju? Ali bi ne bilo nad vse primerno, da bi tretjeredniki skrbeli za večno luč v novem serafinskem kolegiju, kjer v svitu večne luči moli naša Frančiškova mladina? Večna luč stane za en teden 10 Din. Katerikoli teden hočete, da bi večna luč po vašem namenu gorela, samo sporočite in pošljite ali prinesite 10 Din. Vsa imena darovalcev za večno luč bomo vsaki mesec naznanjali v Cvetju.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Ljubljana

Letno poročilo skupščine za leto 1936.

V preteklem letu se je izvršila sprememba našega voditelja. Preč. p. provincial dr. Guido Rant je zaradi preobilnega dela odložil vodstvo tretjega reda ter ga izročil novemu voditelju p. Odilo-nu. Odbor tretjega reda naše skupščine izreka preč. p. provincialu udanostno zahvalo za njegov trud in za vse njegovo delo.

V preteklem letu smo imeli vsak mesec shod v cerkvi. Prostorna frančiškanska cerkev je ob shodih vedno polna.

Sv. maše za žive in mrtve ude naše skupščine so bile darovane vsak torek in vsako soboto. Zadnja v mesecu je za umrle tistega meseca. Pa tudi na dan shoda in na posebne praznike tretjerednih patronov imamo sv. mašo po namenu tretjega reda.

Papežev blagoslov smo prejeli enkrat in vesoljno odvezo redno na vse določene dni.

Duhovne vaje smo opravili za praznik našega očeta sv. Franciška. Vodil jih je novi p. voditelj.

Že nekaj let opuščena skupna molitvena ura ob torkih se je l. 1936 zopet vpeljala in se je tretjeredniki vestno udeležujejo.

Skupni sprejem in obljube novincev smo imeli dvakrat: 1. jan. in 26. julija. Sprejetih je bilo 34 novih članov, 33 novincev pa je napravilo obljube.

Umrlo je 41 udov. Izbrisan ni bil nihče.

Tretji red je tudi v preteklem letu po možnosti podpiral ubožnejše ude. — Dne 16. febr. je odbor izročil preč. p. provincialu Din 1000.— za vogelni kamen serafinskega kolegija. — Za god pokojnega voditelja p. Salvatorja je bil vzidan spominski kamen z bronastim kipom njegove glave na hodniku Frančiškovega doma v Šiški. Izvršilo se je vse brez posebne slovesnosti. Odbor je počastil njegov spomin dne 18. marca in mu prinesel cvetja na grob. Predvsem pa smo preskrbeli sv. mašo za god svojemu pokojnemu voditelju.

Na seji 20. septembra smo sklenili, da bo tretji red sodeloval pri evharističnem urniku za sv. očeta in bo v ta namen dal brati 12 sv. maš in se bodo sv. maše opravile prvih 12 dni meseca oktobra ob pol 6 zjutraj.

Tretji red je tudi član društva za varstvo deklet in je podprl to obče-koristno delo z zneskom 200 Din.

Na seji 17. novembra je nadalje sklenil odbor, da bo skupščina oskrbela enega dijaka v serafinskem kolegiju. Določeno vsoto izročimo vsak mesec na pristojno mesto.

Ljubljanski tretjeredniki imajo naročenih okoli 1000 števil. Cvetja. — To bi bilo naše poročilo.

Maribor

Naša skupščina je preživljala milosti polne dneve od 21. do 25. febru-
arja. Te dni smo opravljali sv. duhovne vaje. Vodil jih je p. voditelj
Gabrijel Planinšek. Mariborska tretjeredna skupščina izreka na tem mestu
svojemu vnetemu voditelju prisrčno zahvalo.

Studeno pri Postojni

Pri nas je bil III. red ustanovljen leta 1903. Knjiga šteje vsega skupaj 210 članov. Od naše skupščine so se odcepile postojnska in hrenoviška. K nam še spadajo tretjeredniki iz Planine. Shode imamo redno vsak mesec. Ker ne spadamo več pod ljubljansko škofijo, nam je zelo težko dobiti vizitatorja. Zato smo bili zelo srečni, ko smo lansko leto 29. novembra imeli v svoji sredi p. Zofrona Kozlevčarja s Sv. Gore pri Gorici. Obljubil nam je, da pride tudi letos in sicer za duhovne vaje, česar se že naprej veselimo.

Naša skupščina ima tudi podobo sv. Frančiška. Za porcijunkulo denemo to podobo na oltar. Porcijunkulo obhajamo zelo slovesno. Molimo pa kar do polnoči. Da laže vztrajamo, molimo skupno na glas. Medtem ko gremo iz cerkve in nazaj v cerkev, vsi skupaj pojemo, da se tako vadiamo v ljudskem petju. Skupno petje mnoge privabi k sodelovanju. Porcijunkulo imenuje naš gosp. župnik: sveto ponočevanje. — Tretjeredniki so v fari najbolj utrdili pogostno in vsakdanje sv. obhajilo.

Brežice

Francka Zorkova je umrla. Kdo je ni poznal? Kar za Francko smo jo klicali po celem mestu. Bila je blaga, nesebična in skromna duša. Rojena je bila leta 1859, v tretjem redu pa je bila od 15. februarja 1883. Samo Bog ve, koliko je Francka dobrega storila. Dan za dnem vsako jutro smo jo slišali, kako je v samostanski cerkvi na glas molila sv. rožni venec — morda 50 let tako. Bila je tudi izvrstna pevka in je dolgo vodila v Brežicah ljudsko petje. Če je ona začela, je šlo vse za njo. Veliko se je trudila tudi za lepoto hiše božje. Francka je vedno pobirala in tudi mnogo prispevkov nabrala. Opešala je res v službi božji. V septembru leta 1935 je bila delno zadeta od kapi. Še isto leto pred Božičem so jo odpeljali v hiralnico v Vojnik pri Celju, kjer je umrla 8. februarja letošnjega leta. V Vojniku je tudi pokopana. Počivaj v miru dobra hčerka Frančiškova!

† Andrej Kušlan

Dne 16. februarja je umrl v ljubljanski bolnišnici preč. gosp. Andrej Kušlan, župni upravitelj v Spodnjem Logu pri Kočevju. Odrezali so mu nogo in je na posledical umrl. Pokojni gospod je bil vet tretjerednik. Sprejet je bil že kot dijak in sicer je spadal k ljubljanski tretjeredni skupščini. Ko smo leta 1922 ustanovili lastno skupščino tretjerednikov v ljubljanskem bogoslovju, nam je bil v veliko pomoč. Bil je blag gospod, vesel in postrežljiv. R. I. P.

Priprava na novo velikonočno jagnje obsega dvojje stvari: dvorano za večerjo je treba okrasiti in jo očistiti. To se pravi: da vredno prejmemo telo in kri Jezusa Kristusa, moramo dušo zlasti očistiti nesnage, jo umiti v vodah pokore in jo vaditi v čednostih, ki nas delajo Bogu všeč. Kar ugaja Gospodu, kar pritegne njegovo milost, je globoka ponižnost, visoko zaničevanje samega sebe, živa vera, popolna vdanost v njegovo voljo, sprostitost od sveta, hrepenenje po nebeških dobrinah in ljubezen: tista resnična božja ljubezen, ki jo je ceniti više od vsega, kar je vzvišeno: »Če bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zveneče cimbale. In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in ko bi imel vso vero, tako da bi lahko gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič.

Lamennais.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-
brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega po-
jasnila, se lahko pismeno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek
III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebnost pa lahko tudi na
»Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. S katerim letom se lahko že vpiše v Podporni odsek?

V Podporni odsek se lahko vpiše vsak član in članica III. reda, ali
ki to more postati na dan vpisa v Podporni odsek. Za III. red je po
cerkvenih predpisih predpisana starost 14 let, zato je razumljivo, da bi
se lahko vpisala v Podporni odsek vsaka oseba, ki je dovršila 14. leto
svojega življenja. Toliko glede III. reda.

Seveda pa morajo biti pri vstopu v Podporni odsek izpolnjeni tudi
splošni pogoji Podpornega odseka, ki zahtevajo, da mora biti oseba, ki
se sprejema v Podporni odsek, samostojna, to se pravi, da si sama služi
svoj kruh. Ne bi namreč mogli sprejeti v Podporni odsek osebe, ki bi
zanjo starši ali dobrotniki plačevali mesečne prispevke. Ako bi namreč
ti prenehali plačevati, bodisi zaradi prerane smrti, ali kakega drugega
vzroka, na pr. zaradi bede, tedaj bi bila dotična oseba oškodovana za
zneske, ki so bili zanjo plačani, ker bi sama, še ne možna lastnega za-
služka, ne mogla nadaljevati s plačevanjem mesečnih prispevkov. Oško-
dovati pa seveda ne maramo nikogar.

To bi bila starostna meja navzdol. Starostna meja navzgor pa znaša
letos 45. leto in ta starostna meja se bo koncem leta bržkone zopet zmanj-
šala za pet let, tako da bo znašala starostna meja navzgor 40 let. Saj
kogar do 40. leta ni srečala pamet, mu ni mogoče pomagati.

2. Ali je res, da ne bo več dovoljeno prestopiti iz nižjega razreda Podpornega odseka v višji razred in obratno?

Ne, to ni res. Tisti, ki vam je to pripovedoval, si je to izmislil, ali pa so njega drugi potegnili.

Čisto razumljivo je namreč in pogosto se zgodi, da se ena ali druga oseba vpiše v Podporni odsek, ko ima še bolj slabo plačano službo. Takrat seveda si izbere najnižji razred, da sploh more plačevati mesečne prispevke. Pozneje pa marsikatera dobi boljšo službo; srečo ima, da ji ne pričakovano vrne kak upnik denar, katerega ni pričakovala, podeduje morda po kakem bogatem stricu ali teti in tedaj čuti, da bi morda bilo prav, če bi v starosti in onemoglosti dobila nekaj več kakor se dobi v najnižjem razredu. V takem slučaju čisto lahko prestopi v višji razred, seveda pa mora doplačati razliko za vsa leta, v katerih je bila vpisana v Podporni odsek. Nemogoče je namreč računati, koliko naj dobi, ako bi kaka oseba bila vpisana nekaj let v višjem, nekaj let pa v nižjem razredu. Nastala bi velika zmešnjava.

Prav tako pa bi se lahko zgodilo, da se kaka oseba vpiše v višji razred Podpornega odseka, ker ima zelo dobro službo, kasneje pa dobro plačano službo izgubi, ali jo mora zaradi kake bolezni zapustiti ter ne najde primerne nove službe. Seveda ji sedaj primanjkuje denarja, da bi še dalje plačevala prispevke v višjem razredu. Zato lahko prestopi v nižjega. Pozneje, če se razmere spremenijo, pa zopet lahko stopi v višji razred.

Vsak prestop v višji ali nižji razred stane Din 5.—, da s tem krijemo stroške za tiskovine, čeprav dela ne računamo.

I. Šašelj

Slovenski pregovori o angelih

Če angel potuje, se nebo raduje.

Dim čebele prepodi, greh pa angele.

Dopoldneva nosi angel vodo za človekom.

Do polnoči je angelsko spanje.

Jih ljubi (svoje otroke) kakor Bog angele.

Ko se uležeš k počitku, odpri srajco na prsih, da bo mogel angel varih počivati na tvojih prsih.

Nikar ne obračaj noža z rezilom navzgor, ker bi si angeli obrezali peruti.

Pijanec ima dva angela variha.

Šest ur je angelskega spanja, osem ur pa človeškega; kar je pa več, je pa lenoba.

Nove knjige

Dr. Mihael Opeka; Marija v rimskih svetiščih ali R i m s k e š m a r - n i c e. Ljubljana 1937. Založil Glasnik presv. Srca Jezusovega. Cena broš. 15 Din, vez. 22 Din.

Knjiga je plod večletnega dela in premišljevanja, srčen izliv pesniške duše, zato bo tudi našla pot do duš. Pisatelj nas spremlja v 31 kratkih sestavkih po najslavnejših rimskih Marijinih svetiščih in nam o njih zgoščeno pripoveduje vse polno zgodovinskih, legendarnih in umetnostnih zanimivosti. Na Marijine svete kraje in podobe umetniško iznajdljivo na-

vezuje najrazličnejša sodobna razmišljanja, nauke in pobude. Slog je klasičen, besede izklesane, jezik pesniški. Vsako berilo (in to je nekaj zelo mičnega) zaključí z dvojním verzom, ki je v njem srčika berilove vsebine. Posamezni popisi so pravi biseri, ki jih bo bralec v tihih, samotnih urah z užítom in duhovno koristjo spet in spet rad prebiral, in dvigal svoje misli in prošnje k nebeški Materi. Kratka berila (10 do 12 minut počasnega glasnega branja) pa bodo hkrati tudi izvrstno služila za spodbudno šmarnično berilo po cerkvah, zavodih, delavnicah, družinah itd. Knjiga je okusno opremljena ter okrašena s 4 slikami najslavnejših rimskih Madon.

France Jaklič; Zbrani spisi. Prvi zvezek. Ljubljana 1936. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena vez. 60 Din.

Že v zgodnji mladosti se je France Jaklič začel literarno udeleževati. Vsi, ki so brali »Dom in svet«, »Ljubljanski Zvon«, člani Mohorjeve družbe in različni naši listi in časopisi ga poznajo kot dobrega ljudskega propovednika, zato je prav storila Jugoslovanska knjigarna, da je zbrala njegove spise ter jih nudila v lepi obliki slovenskemu narodu. Že prvi zvezek njegovih zbranih spisov, ki prinaša njegove izbrane mladostne članke nam priča, da je urednik prof. Janez Logar imel srečno roko in da bo izdaja v resnici prvovrstna. Knjigo toplo priporočamo.

Dolores Vieser — Janez Pucelj; Pevček, Ljubljana 1936. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 30 Din, vez. 40 Din.

»Pevček« je nežna ljubezenska zgodba mlade duše, ki se bori za ljubezen božjo, dokler v tej borbi ne použije sama sebe. Po pravici je dejal neki pisatelj, da je že marsikomu ta knjiga — ki doživlja naravnost bajno število naklad — toliko koristila kakor misijonska pridiga. Že kol podlistek »Slovenca« je vzbujala veliko pozornost, še lepše pa se razodevajo njene lepote v nepretrganem branju knjižne izdaje. Vsem, ki hočejo kaj lepega brati, knjigo toplo priporočamo.

Škof dr. Josip Srebrnič; Kuda to vodi... Kritični pogledi v naše šolske učbenike. Zagreb 1936.

Prepotrebno pastirsko poslanico je izdal krški škof dr. Josip Srebrnič v tej svoji knjižici. V njej je jasno pokazal, kakšni so naši šolski učbeniki in kako isti namesto da vzgajajo, žalijo katoliški verski čút in doraščajoči mladini vcepljajo dvome o verskih resnicah, katerim je ta doba itak tako zelo podvržena. Zgodi se tako, da veroučitelj uči drugače, ker uči objektivno znanstveno, v drugih učbenikih pa najdejo dijaki vprav nasprotno trditve. Rezultat tega nasprotovanja bo, da mladi ne bodo smatrali kot resnične, ne trditve veroučitelja, ne one drugih učiteljev, in to je vse prej kakor vzgojno.

Janez Cigler; Sreča v nesreči. Celje 1936. Založila Družba sv. Mohorja.

Ta izvirna slovenska ljudska povest je zbudila veliko pozornost v naši književnosti že ko je prvič izšla. Čeprav je že povest izšla leta 1836, je vendar še dandanes premnogim ustrezno, da je izšla v novi, lepi izdaji. Povest je preračunana v svoji zgodbi na taka in toliko presenečenja, da v bravcu nehoté vzbujá radovednost. V usodi ene družine je povezana domača zemlja z bližnjo in daljno tujino. Poleg ganljivo ljubeznivih prizorov, najdemo v njej tudi opise grozovitih smrtnih kazni in vojska, zato bo še dandanes knjiga nedvomno zanimala mlade in stare.